

Opinnäytetyö (AMK)

Kestävä kehitys

2015

Karoliina Korpilahti

YMPÄRISTÖAIHEISEN TAPAHTUMAN JÄRJESTÄJÄN OPAS SUOMEN LUONNONSUOJELULIITOLLE

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Karoliina Korpilahti

YMPÄRISTÖAIHEISEN TAPAHTUMAN JÄRJESTÄJÄN OPAS SUOMEN LUONNONSUOJELULIITOLLE

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda ympäristöaiheisen tapahtuman järjestäjän opas. Työn toimeksiantaja on Suomen luonnonsuojeluliitto. Tilaus työlle syntyi Pulahdus 2015 -vesiensuojelutempauksen yhteydessä. Työn lopputuloksena syntyy opas, joka käsittelee tapahtumasuunnittelua alusta loppuun, keskittyen etenkin tapahtumien ympäristönäkökulmiin. Opinnäytetyössä keskitytään pääasiallisesti yleisötilaisuuksia koskeviin säädöksiin ja oppaassa mukana ovat myös talkoot ja retket omina tapahtumatyypeinä. Opinnäytetyössä käsitellään lisäksi tapahtumien ympäristösertifikaatteja.

Tutkimusmenetelminä toimivat haastattelut ja aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen perehtyminen. Työssä haastateltiin Suomen luonnonsuojeluliiton työntekijöitä keskustointisto- ja piiritasoilta sekä vapaaehtoisia yhdistyksistä. Haastatteluissa selvitettiin oppaan tulevien käyttäjäryhmien tapahtumasuunnitteluun liittyviä ongelmia sekä tarpeita ja toiveita oppaalle. Kirjallisuuslähteet olivat pääosin tapahtumasuunnittelua käsitteleviä teoksia, viranomaisohjeistuksia sekä lakeja ja asetuksia. Empiiristä tietoa tapahtumajärjestämisestä saatiin Pulahdus 2015 -tapahtuman järjestelyihin osallistumalla.

Opinnäytetyössä käsitellään ympäristöaiheisen tapahtuman erityispiirteitä ja tapahtuman ympäristövaikutuksien kannalta jätehuoltoa, liikennettä, sanitaatiota sekä vaikutuksia lähiympäristöön. Yleiseen tapahtumasuunnittelun liittyvät tavoitteiden asettaminen, tiedotus, tapahtuman toteutus ja tapahtuman jälkivaiheet. Lupa- ja ilmoitusasioista käsitellään yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvät maanomistajan luvat, ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä, pelastussuunnitelma, elintarvike- ja musiikkiasiat sekä muita mahdollisia tarvittavia lupia.

ASIASANAT:

tapahtumat, tapahtumasuunnittelu, tapahtumajärjestäjän opas, ympäristöjärjestöt

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sustainable Development

2015 | 47

Instructors Jari Hietaranta, Tuomas Alijoki

Karoliina Korpilahti

AN ENVIRONMENTALLY THEMED EVENT ORGANIZER GUIDE TO THE FINNISH ASSOCIATION FOR NATURE CONSERVATION

The objective of this thesis was to create an environmentally themed event organizer's guide. The client of the thesis was The Finnish Association for Nature Conservation. The need for the guide emerged during the preparation of the Pulahdus 2015 water conservation event. The end result of this thesis is a guide about event organizing from the beginning to the end. The guide focuses on the environmental aspects of event organizing. The thesis concentrates mainly on public events and the guide includes also voluntary work and trips as their own event types. The thesis also covers the environmental certificates of the events.

The research methods were interviews and a literature review. The employees of the Finnish Association for Nature Conservation central office and county-based district organizations and the volunteers of the local member associations were interviewed. The common problems about event organizing and the need for the guide were researched with the interviews. Literature sources were mainly works about event organizing, instructions from public authorities and the Finnish laws and regulations. Empirical knowledge about event organizing was based on organizing the Pulahdus 2015 event.

The thesis covers the characteristics of an environmentally themed event and waste management, traffic, sanitation and the effects on the surroundings from the viewpoint of environmental impacts. The goal setting, informing, the execution of the event and the aftermath of the event are covered. The relevant permits and notifications related to organizing a public event are addressed.

KEYWORDS:

events, event planning, event organizer guide, environmental organizations

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TYÖN TAUSTA	8
2.1 Työn toimeksiantaja	8
2.2 Pulahdus 2015	9
3 TIEDONKERUU JA ANALYYSI	11
3.1 Piirien ja yhdistysten järjestämät tapahtumat	13
3.2 Tapahtumien järjestäjien kokemat ongelmat	14
3.3 Oppaan muoto	16
3.4 Oppaan sisältö	17
4 YMPÄRISTÖAIHEISEN TAPAHTUMAN SUUNNITTELU JA JÄRJESTÄMINEN	20
4.1 Tavoitteiden asettaminen	21
4.2 Ympäristöaiheisen tapahtuman erityispiirteet	22
4.3 Tapahtumasta tiedottaminen	23
4.4 Jätehuollon suunnittelu	24
4.5 Liikennejärjestelyt	25
4.6 Sanitaatio tapahtumassa	26
4.7 Vaikutukset lähiympäristöön	27
4.8 Tapahtuman toteutusvaihe	28
5 TAPAHTUMAN JÄLKEEN	29
5.1 Onnistumisen arviointi	29
5.2 Selvitystapaaminen	30
5.3 Jälkimarkkinointi	31
6 TAPAHTUMIEN LUPA- JA ILMOITUSASIAT	32
6.1 Maanomistajan luvat	32
6.2 Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä	32
6.3 Pelastussuunnitelma	33
6.4 Elintarvikkeiden myynti ja tarjoilu tapahtumissa	34
6.5 Musiikki tapahtumissa	35
6.6 Muut luvat	36

7 TAPAHTUMIEN YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT	37
7.1 Ekokompassi tapahtuma -sertifikaatti	37
7.2 ISO 20121 -standardi	39
8 LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI	40
9 YHTEENVETO	42
LÄHTEET	45

KUVAT

Kuva 1. Suomen luonnonsuojeluliiton logo (SLL 2015b).	8
Kuva 2. Puhalluksen logo (SLL 2015d).	9
Kuva 3. Luonto-Liiton vapaaehtoinen norppamaskottina (Laura Laitinen 2015).	10

TAULUKOT

Taulukko 1. Käymälät suuressa yleisötilaisuudessa (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009).	26
Taulukko 2. Tiivistelmä haastateltujen vastauksista oleellisimpiin käsiteltyihin teemoihin liittyen.	43

1 JOHDANTO

Tapahtuman järjestämisestä voi olla järjestölle paljon hyötyä. Tapahtumilla pystytään parantamaan ihmisten kuvaa järjestöstä, niissä voidaan kerätä rahaa toimintaan ja sitouttaa ihmisiä jännittävään ja palkitsevaan toimintaan. (Holmgren 2011, 459.) Luonnonsuojelutyössä ne voivat myös olla tapa konkreettisesti muokata ympäristöä talkoiden muodossa tai parantaa ihmisten luontosuhdetta ja -tietämystä retken parissa. Tapahtuman järjestäminen vaatii monen asian huomiointia ja siksi selkeä ohjeistus on hyvä apu etenkin niille, joilla ei ole paljoa kokemusta tapahtumien järjestämisestä.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on Suomen luonnonsuojeluliitto. Opinnäytetyön tuloksena syntyy tapahtuman järjestäjän opas liiton käyttöön. Oppaan tiedotusta käsittelevän osuuden toteuttaa opinnäytetyön toimeksiantajan edustaja Tuomas Alijoki, joka toimi Pulahdus 2015 -tapahtuman markkinointikoordinaattorina. Opinnäytetyön kirjoittaja on tehnyt oppaan muut osuudet tekstin osalta ja suunnitellut oppaan rungon. Oppaan taiton ja jakelun hoitaa toimeksiantaja. Opas ei ole opinnäytetyön liitteenä, koska työn valmistumisen aikaan oppaasta puuttui vielä tiedotusosuus ja taitto. Opas julkaistaan alkuvuonna 2016.

Opinnäytetyössä tutkitaan millaista opasta Suomen luonnonsuojeluliiton eri tasoilla tarvitaan ja rajataan oppaan sisältöä ja muotoa sen mukaan. Vapaaehtoisten ja henkilökunnan jäsenten haastattelujen avulla pyritään selvittämään muun muassa missä muodossa oppaan tuleva kohderyhmä haluaa käyttää opasta ja mitä se kaipaa oppaalta. Osana tutkimusongelmaa on kysymys siitä, miten järjestetään onnistunut ympäristöaiheinen tapahtuma. Suomen luonnonsuojeluliiton kannalta onnistumiskriteereinä ovat muun muassa sen arvojen ja tavoitteiden huomioiminen. Opas antaa liiton toimijoille yhtenäistetyn ohjeistuksen tapahtumien järjestämiseen.

Ympäristöaiheisella tapahtumalla ei ole virallista määritelmää. Tässä työssä käsite on määritelty tarkoittavan tapahtumia, jotka liittyvät luonnonsuojeluun tai ympäristötietoisuuden kasvattamiseen. Tapahtumat, joiden järjestelyissä otetaan

huomioon ympäristöasiat, mutta niiden teemaan ei liity ympäristönäkökulmaa, eivät ole ympäristöaiheisia tapahtumia. Lähtökohtaisesti kaikki Suomen luonnonsuojeluliiton tapahtumat ovat ympäristöaiheisia, sillä järjestön kaikissa tapahtumissa on aina jokin luonto- tai ympäristökytkös.

Opinnäytetyön viitekehyksenä on tapahtumasuunnittelu, tapahtumien ympäristönäkökulmat ja tapahtumiin liittyvä lainsäädäntö. Tutkimusmenetelmänä käytetään Suomen luonnonsuojeluliiton vapaaehtoisten ja henkilökunnan haastatte-
luja, joilla selvitetään tapahtuman järjestämisessä koettuja haasteita ja toiveita tapahtuman järjestäjän oppaan suhteen. Toinen tutkimusmenetelmä on aiheeseen liittyvä kirjallisuus, jossa tärkeässä roolissa on etenkin lainsäädännön asettamat vaatimukset ja tapahtumasuunnittelua käsittelevät teokset. Opinnäytetyön laatimisen ohessa kirjoittaja toimi apuna Pulahdus 2015 -tapahtuman järjestelyissä kesällä 2015. Pulahdus 2015 -tapahtumasta saatua kokemusta hyödynnettiin opinnäytetyössä käyttämällä tapahtumaa paikoitellen tapausesimerkkinä yleisötapahtuman järjestämiseen liittyvissä kohdissa.

Luvut 4 Ympäristöaiheisen tapahtuman suunnittelu ja järjestäminen sekä 6 Tapahtumien lupa- ja ilmoitusasiat käsittelevät pääasiassa yleisötilaisuuksiin liittyviä järjestelyjä. Yleisötilaisuus tarkoittaa kokoontumislain ensimmäisen luvun toisen pykälän mukaan yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei ole pidettävä yleisinä kokouksina (Kokoontumislaki 22.4.1999/530). Oppaassa käsitellään lisäksi retkien ja talkoiden järjestämistä omina tapahtumalajeinaan, sillä niihin liittyy omia huomioitavia asioita ja monet yleisötilaisuuksiin liittyvät säädökset eivät koske niitä. Kaikenlaisien tapahtumien järjestämisen kannalta hyödyllisiä ovat opinnäytetyön alaluvut 4.1 Tavoitteiden asettaminen, 4.3 Tapahtuman tiedottaminen sekä luku 5 Tapahtuman jälkeen. Luku 7 Tapahtumien ympäristösertifikaatit kertoo tapahtumien ympäristösertifioinneista ja standardeista sekä esittelee esimerkkinä kaksi ympäristöjärjestelmää, jotka liittyvät ympäristöystävällisiin tapahtumiin.

2 TYÖN TAUSTA

Opinnäytetyö tehtiin Suomen luonnonsuojeluliiton tilauksesta. Liitolla on tällä hetkellä erillisiä ohjeistuksia erilaisiin tapahtumiin liittyen, mutta ei kattavaa opasta tapahtumien järjestäjille. Tilaus oppaalle syntyi valtakunnallisen vesiensuojelutempaus Pulahduksen järjestelyjen yhteydessä, kun liiton keskustoimistosta pyydettiin tempauksen järjestäjää miettimään oppaan tuottamista. Tiedonhankintamenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin kirjallisuuden lisäksi haastatteluja, joissa selvittiin tarkemmin millaista tarvetta oppaan tuleva käyttäjäkunta kokee oppaalle.

Opasta on tarkoitus käyttää Suomen luonnonsuojeluliiton keskustoimiston, piirien ja yhdistysten toiminnassa. Oppaasta on hyötyä etenkin liiton paikallisyhdistyksille, koska niissä toimijat ovat vapaaehtoisia, heillä on erilaiset tieto- ja taitopohjat ja toimijat vaihtuvat melko usein. Yhdistykset myös järjestävät paljon erilaisia tapahtumia. Näistä syistä suurin osa työhön haastatelluista oli yhdistysten aktiiveja. Selkeä ohjeistus voi pienentää yhdistysten kynnystä järjestää lisää erilaisia tapahtumia.

2.1 Työn toimeksiantaja

Suomen luonnonsuojeluliitto (SLL) on Suomen suurin luonnonsuojelujärjestö. Sillä on opinnäytetyön kirjoitushetkellä yli 30 000 jäsentä. (SLL 2015e.) Alun perin vuonna 1938 perustettu järjestö oli nimeltään Suomen Luonnonsuojeluyhdistys ja se muutti nimensä nykyiseksi vuonna 1969 (SLL 2015a). SLL:n tunnuksena on saimaannorppa, joka esiintyy järjestön logossa (kuva 1).

Kuva 1. Suomen luonnonsuojeluliiton logo (SLL 2015b).

SLL tekee aktiivista vaikuttamista poliittiseen päätöksentekoon valtakunnallisella ja paikallisella tasolla esimerkiksi antamalla lausuntoja lainsäädäntöä varten. Kotimaan politiikkaan vaikuttamisen lisäksi SLL vaikuttaa myös Euroopan Unionin ympäristöpolitiikkaan ja tekee kansainvälistä yhteistyötä. Järjestön toiminta on puolueista ja muista eturyhmistä riippumatonta. (SLL 2015e.)

Suomen luonnonsuojeluliitolla on tällä hetkellä yli 30000 jäsentä. Liittyessään SLL:n jäseneksi henkilö liittyy samalla paikalliseen luonnonsuojeluyhdistykseen. Yhdistyksiä on yli 180 ja ne kuuluvat 15 luonnonsuojelupiiriin alle. Piirit vastaavat alueellisesta toiminnasta. Piirien lisäksi osa Suomen luonnonsuojeluliittoa on sen nuorisjärjestö Luonto-Liitto. SLL ja sen Helsingissä sijaitsevan keskustoimiston henkilökunta keskittyy toiminnassaan valtakunnallisen luonnon- ja ympäristönsuojelutyön edistämiseen. (SLL 2015c.)

2.2 Pulahdus 2015

Pulahdus on Suomen luonnonsuojeluliiton vesiensuojelutempaus, joka on osa Euroopan laajuista Big Jump -verkostoa. Big Jumpin idea on, että osallistujat eri maista hyppäävät samaan aikaan omaan vesistöönsä eri puolilla Eurooppaa Jäämereltä Välimerelle asti. Hyppy eli pulahdus on symbolinen ele puhtaiden vesien puolesta. Vesiensuojelutempauksia järjestettiin 12.7.2015 ympäri Eurooppaa ja Suomessa ”pääpulahdus” järjestettiin Ispoisten uimarannalla Turussa. (SLL 2015d.) Pulahduksen logo on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Pulahduksen logo (SLL 2015d).

Pulahdus 2015 -tapahtuma oli kaksi tuntia kestänyt hyvänmielen rantatapahtuma, jossa oli ”pulahtamisen” ohessa paljon muuta ohjelmaa. Tapahtumassa mukana oli SLL:n työntekijöiden ja vapaaehtoisten lisäksi Turun seudun jätehuolto neuvontapisteensä kanssa, Aurajoen uimareiden uimahyppykoulu, Turun kaupungin nuorisopalveluiden liikkuva nuorisotalo Nuokkaribiili sekä Saaristomeren Melojat kajakkien ja SUP-lautojen kanssa. Musiikista vastasi Step’in Sound. Ohjelmassa oli otettu huomioon etenkin lapsiperheiden viihtyvyys. Lapsille pidettiin vesientutkimuspistettä ja kaikki kiinnostuneet pääsivät tapaamaan SLL:n norppamaskottia ja halutessaan yhteiskuvaan sen kanssa (kuva 3).

Kuva 3. Luonto-Liiton vapaaehtoinen norppamaskottina (Laura Laitinen 2015).

Pulahtamista pohjustettiin vesiensuojeluun liittyvillä puheenvuoroilla. Asiantuntijapuheenvuoroja pitivät Suomen luonnonsuojeluliiton yritys yhteistyövastaava Pirjo Itkonen ja johtava asiantuntija Ilpo Kuronen. Näissä puheenvuoroissa korostettiin vesiensuojelun tärkeyttä ja tuotiin muuten kevyeen tapahtumaan luonnonsuojelusanomaa. Järjestäjien teltalla kävijät saivat tietoa Suomen luonnonsuojeluliitosta ja Luonto-Liitosta sekä pystyivät ostamaan Norppa-tatuointitarroja.

3 TIEDONKERUU JA ANALYYSI

Työhön kerättiin kvalitatiivinen eli laadullinen aineisto haastattelemalla viittä henkilöä tilaajaorganisaation eri tasoilta. Haastateltavia olivat Suomen luonnonsuojeluliiton vapaaehtoistyön koordinaattori Kirsi Ahonen (haastattelu 29.6.2015), Turun luonnonsuojeluyhdistyksen aktiivi, joka ei halunnut nimeään julkaistavan (haastattelu 8.9.2015), Varsinais-Suomen piirin aluepäällikkö Hannu Klemola (haastattelu 9.9.2015), Turun luonnonsuojeluyhdistyksen hallituksen jäsen Asta Laiho (haastattelu 11.9.2015) ja Vantaan yhdistyksen hallituksen jäsen Minerva Schulz (haastattelu 8.10.2015). Ahosen haastattelu tehtiin puhelimitse, Schulzin sähköpostitse ja Klemolan, Turun yhdistyksen aktiivin ja Laihon kasvokkain.

Kirsi Ahosen haastattelua ehdotti opinnäytetyön toimeksiantajan edustaja Tuomas Alijoki ja haastattelusta sovittiin sähköpostitse. Hannu Klemolaa mietittiin haastateltavaksi heti työn alussa, kun suunniteltiin, että Varsinais-Suomen piiri toimisi piireistä esimerkkinä. Turun yhdistyksen aktiivi ja Asta Laiho ilmoittautuivat vapaaehtoisiksi haastateltaviksi, kun Turun luonnonsuojeluyhdistykseltä tiedusteltiin haastateltavia. Minerva Schulz oli vapaaehtoistyön koordinaattori Ahosen ehdottama henkilö, kun Ahoselta kysyttiin mistä tällä hetkellä Turkua vähemmän aktiivisemmin toimivassa yhdistyksessä voisi löytyä henkilö haastateltavaksi.

Haastattelut tehtiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina, eli haastattelut olivat tyypiltään täysin strukturoidun ja avoimen haastattelun väliltä. Haastatteluissa kysymyksiä oli siis mietitty etukäteen, mutta niitä kehittyi myös haastattelun kuluessa. (Hirsjärvi ym. 2014, 208.) Kaikki haastattelut suoritettiin yksilöhaastatteluina. Kasvotusten tehdyt haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin kirjoitusvaiheessa kevyesti.

Vapaaehtoistyön koordinaattori Kirsi Ahoselle esitetyt kysymykset erosivat eniten muiden haastatteluiden kysymyksistä. Ero kysymyksissä johtui haastateltavan työn luonteen erilaisuudesta muihin haasteltaviin nähden sekä siitä, että tämä oli

haastatteluista ensimmäinen ja loput kysymykset hioutuivat ajan kuluessa hie-
man erilaisiksi. Suunniteltujen kysymysten lisäksi haastattelun lomassa tuli esiin
muita kysymyksiä ja aiheita.

Vapaaehtoistyön koordinaattorille esitetyt kysymykset:

- Kerro lyhyesti työstäsi.
- Millaisia ovat Suomen luonnonsuojeluliiton vapaaehtoiset?
- Millaisia kysymyksiä tapahtumiin liittyen vapaaehtoisilla on?
- Eroavatko vapaaehtoisten kohtaamat ongelmat maantieteellisesti?
- Mitä toivot oppaan sisällöltä?
- Missä muodossa oppaan tulisi olla?

Muissa haastatteluissa kysymykset olivat pääidealtaan keskenään samanlaisia.
Hannu Klemolan kysymykset kohdennettiin piirinäkökulmaan ja muiden yhdistys-
näkökulmaan. Myös kasvokkain tehdyissä haastatteluissa esitettiin tarpeen mu-
kaan lisäkysymyksiä. Kysymykset on lueteltu alla ja niiden vastaukset ryhmitelty
aiheen mukaan omiin alalukuihinsa.

Muille esitetyt kysymykset:

- Kerro lyhyesti omasta taustastasi SLL:n vapaaehtoisena/työntekijänä.
- Millaisia tapahtumia yhdistyksenne/piirit järjestävät?
- Millaisiin ongelmiin olet törmännyt tapahtumia järjestäessäsi?
- Entä onnistumisia? Mikä on mielestäsi avain onnistuneeseen tapahtu-
maan?
- Luuletko että ongelmat tai onnistumiset ovat samoja ympäri Suomen
muissa paikallisyhdistyksissä/piireissä?
- Millaisessa muodossa ja mistä haluaisit lukea tapahtuman järjestäjän
opasta?
- Mitä toivoisit oppaan sisällöltä?

3.1 Piirien ja yhdistysten järjestämät tapahtumat

Vapaaehtoistyön koordinaattori Kirsi Ahonen kertoi, että vapaaehtoiset ovat luonnonsuojelusta kiinnostuneita, mutta heillä on muuten monenlaisia taustoja ja osaamista. Perinteisesti vapaaehtoiset ovat luonnonläheisiä ja haluavat olla ulkona. Nykyään on kuitenkin tarvetta myös niille, jotka lähestyvät helposti uusia ihmisiä ja hoitavat esimerkiksi tiedotustehtäviä. Ahosen mukaan vapaaehtoisten toiminta on monipuolistumassa ja esimerkiksi Helsingissä yhdistyksellä on jo erilliset tapahtuma- ja viestintäryhmät. Ahonen korosti sitä, että jäsenhankinta, varainhankinta ja yritysyhteistyö ovat osa nykyaikaista järjestötoimintaa ja tapahtumia.

Varsinais-Suomen piirin aluepäällikkö Hannu Klemola kertoi piirien järjestävän talkooleirejä, yksittäisiä talkootapahtumia ja jäseniltoja. Klemola kertoi, että talkoita järjestetään yhdessä Metsähallituksen kanssa ja etenkin leirit ovat pitkäaikainen, suosittu ja tulokellinen toimintamuoto. Klemolan mukaan piirit eivät juuri järjestä retkiä, vaan niiden järjestäminen on keskittynyt pääasiallisesti yhdistyksille. Klemola selitti, että piirit ovat mukana teemapäivissä, kuten Suomen luonnonpäivässä ja luonnonkukkienpäivässä, joko itsenäisesti piireinä tai yhteistyössä alueen yhdistysten kanssa. Piirin alueella tapahtuvia suuria ja merkittäviä tapahtumia voidaan nostaa maakunnallisesti. Tästä esimerkiksi Klemola otti Kurjenrahkan kansallispuiston perustamisen, jonka kunniaksi järjestettiin juhla.

Avaimeksi onnistuneeseen tapahtumaan Klemola näki sen, että ihmiset kokevat tapahtuman helposti lähestyttäväksi, uskaltavat tulla lähelle ja keskustelemaan sekä tuntevat saavansa positiivisen kokemuksen. Luonnonsuojelupiirin tai -yhdistyksen kannalta onnistumisen merkki on Klemolan mielestä myös se, että tapahtuman viesti tulee ymmärretyksi, saadaan mahdollisesti uusia jäseniä ja aktiiveja mukaan toimintaan.

Yhdistykset järjestävät monipuolisesti erilaisia tapahtumia. Asta Laiho Turun yhdistyksestä mainitsi esimerkeiksi tempaukset, retket, messut ja jäsenillat. Minerva Schulz sanoi olleensa järjestämässä koko perheelle suunnattuja luontopol-

kuja ja listasi, että Vantaan yhdistys järjestää vuosittaiset ketotalkoot, on järjestänyt luontoretkiä oppaan kanssa ja on ollut mukana tekemässä taimenille kutusorakoita purotalkoissa.

3.2 Tapahtumien järjestäjien kokemat ongelmat

Koulutuksissa käydään Ahosen mukaan hyvää keskustelua ja esitetään kysymyksiä, mutta vapaaehtoiset eivät ole ongelmatilanteissa kovinkaan paljon suoraan yhteydessä Ahoseen. Vapaaehtoisten pulmat ovat samanlaisia eri yhdistyksissä Ahosen kokemuksen mukaan. Useimmiten kysymykset liittyvät siihen miten yhdistää toimintaan ja tapahtumiin jäsenhankintaa. Kysymykset koskevat usein myös yhdistyksen perustoimintaa ja roolijakoa.

Klemola mainitsi mahdollisiksi ongelmiksi tapahtumia järjestäessä erilaiset viime hetken peruutukset esimerkiksi talkoissa, pääesiintyjän sairastumisen, tekniset ongelmat ja huonon sään retkellä, mikä voi muuttaa retken luonnetta. Klemolan mukaan näistä osaan ei voida juuri valmistautua etukäteen ja on Klemolan käyttämän esimerkin mukaan vetäjästä kiinni esimerkiksi mitä korvaavaa tekemistä keksitään, jos linturetkellä sataa vettä. Klemolan mielestä tavaroiden unohtuminen toimistolle olisi helposti estettävissä käyttämällä perusteellista muistilistaa välineistä. Ulkopuolisten tahallaan tai tahtomattaan aiheuttamaan vahinkoon Klemola ei ole törmännyt.

Turun ja Paraisten yhdistyksissä sekä Suomen luonnonsuojeluliiton vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmässä toimiva Asta Laiho kertoi havainneensa yhdistysten ongelmaksi tapahtumia järjestäessä toimijoiden vaihtuvuuden. Laihon mukaan vaihtuvuudesta on aiheutunut tilanteita, että on pohdittu jotain ongelmaa uutena ja jälkeempään huomattu, että joku on ratkaissut saman ongelman jo aikaisemmin, mutta tieto ei ole siirtynyt uusille toimijoille. Toinen ongelma Laihon mukaan on, että tapahtumia järjestäessä on niin paljon muistettavaa, että jos yhdistyksellä ei ole sovittua viestintävastaavaa, voi tapahtuman viestintä jäädä vähäiseksi. Tämä on johtanut Laihon mukaan siihen, ettei muuten hyvin suunniteltuun tapahtumaan ole juuri tullut ihmisiä.

Turun yhdistyksen aktiivi totesi ongelmiksi mediakontaktiilistojen puutteellisuuden ja toivoi, että Suomen luonnonsuojeluliitto antaisi omat kontaktiilistansa vapaaehtoisten käyttöön. Haastateltava mainitsi, että SLL antaa retkille vakuutukset, mikä on selkeä ja hyvä tuki, mutta se aiheuttaa omat rutiininsa retkien alkuun. Tämän vuoksi haastateltavan mukaan muita hyviä asioita voi unohtua, kuten mukana olevien esittäytyminen, kun retken järjestäjä keskittyy keräämään nimiä vakuutuslistaan. Myös haastateltava korosti toimivaa viestintää oleellisena osana tapahtumien järjestämistä ja toivoi, että SLL voisi välillä nostaa yhdistysten tapahtumia sosiaalisen median kanavissaan, koska niillä on paljon enemmän seuraajia, kuin yhdistysten omilla kanavilla.

Minerva Schulzin yhdistyksessä Vantaalla ongelmana on aktiivien pieni määrä. Schulz kertoi, että tapahtumia järjestäviä ihmisiä on tällä hetkellä noin kaksi, eikä sillä henkilömäärällä millään pystytä järjestämään niin paljon toimintaa, että se näkyisi ulospäin monipuolisena ja runsaana. Toimijoiden vähyys aiheuttaa Schulzin mukaan myös ongelmia riittävässä tiedottamisessa, mikä vaikeuttaa yleisön saamista paikalle. Schulzin kokemuksensa mukaan sama määrä tiedottamista voi eri aikoina saada hyvin eri määrän ihmisiä tapahtumaan ja usko, että etenkin sää ja samanaikaiset tapahtumat vaikuttavat kävijämäärään. Myös Schulz mainitsi, ettei ole törmännyt tapahtumia järjestäessä ilkivaltaan.

Laiho ja Schulz uskoivat, että yhdistysten ongelmat ovat eri puolilla Suomea samankaltaisia. Turun yhdistyksen aktiivi otti esille yhdistysten toimijoiden iän vaikuttamisen esimerkiksi tiedottamiseen. Turun yhdistyksen aktiivi kertoi, että niissä yhdistyksissä, joissa aktiivit ovat vanhempia, ei aina käytetä ollenkaan esimerkiksi sosiaalista mediaa, jolloin nuorempia ihmisiä ei tavoiteta hyvin. Tämä taas johtaa kierteeseen, että uusia tiedotuskanavia ei oteta jatkossakaan käyttöön.

3.3 Oppaan muoto

Haastateltavien näkemykset oppaan parhaasta muodosta jakautuivat. Vapaaehtoistyön koordinaattori Kirsi Ahosen mielestä opas olisi paras sähköisessä muodossa Suomen luonnonsuojeluliiton Yhdistysnetissä, joka on sähköinen tietopankki piirien ja paikallisyhdistysten toimijoille. Oppaan julkaisun jälkeen sitä voitaisiin Ahosen mielestä mainostaa koulutuksissa ja järjestökirjeissä. Myös Hannu Klemola ja Asta Laiho olivat sähköisen version kannalla, mutta sekä Turun yhdistyksen aktiivi että Minerva Schulz pitivät paperista opasta tarpeellisena.

Turun yhdistyksen aktiivi toi haastelussa ilmi huolensa siitä, että jos opas julkaistaan vain sähköisessä muodossa, se ei palvele niitä yhdistyksiä, joissa aktiiveilla ei ole riittäviä tietoteknisiä taitoja esimerkiksi toimijoiden iästä johtuen. Haastateltava ehdotti, että opasta voitaisiin mainostaa Luonnonsuojelija-jäsenlehdessä tai jopa julkaista se kokonaan siinä, jotta lukijat voisivat ottaa sen itsellensä talteen. Haastateltavan mielestä opas voisi hyvin olla kaikkien jäsenten luettavissa, eikä vain esimerkiksi yhdistysten hallitusten ja aktiivien käytössä. Tämä voisi haastateltavan mukaan innostaa jäseniä lähtemään mukaan tapahtumajärjestämiseen tai järjestämään esimerkiksi pieniä retkiä yhdistyksen kautta. Yhdistysnettiä haastateltava ei pitänyt ylipäättänsä toimivana alustana, koska se ei ole täysin julkinen.

Klemola näki, että paras muoto oppaalle olisi PDF-dokumentti, joka olisi esimerkiksi Yhdistysnetissä. Klemola ehdotti, että oppaaseen voisi kuulua printattava muistilista, jossa olisi esimerkiksi A4-paperiarkille tiivistettynä tärkeimmät kohdat tapahtumanjärjestämisestä. Klemola toivoi myös, että tärkeimmät asiat voisivat olla tekstilaatikoissa, joista ne olisi helppo selata kiireessä tapahtuman alla läpi ja tarkistaa onko asiat muistettu. Klemola otti esille painetun version hankalampaan päivittämisen esimerkiksi mahdollisten yhteystietojen kohdalta.

Laihon mielestä kätevin muoto oppaalle olisi PDF-dokumentti tai erillinen verkkosivu, joista jälkimmäisen etuna olisi helppo osien jakaminen ja linkittäminen muille. Turun yhdistyksen aktiivin tapaan Laiho koki Yhdistysnetin salasanana olemisen ongelmalliseksi ja oli sitä mieltä, että oppaan tulisi olla avoimesti

luettavissa ja se olisi siten monikäyttöisempi. Laiho uskoi, että esimerkiksi Turun luonnonsuojeluyhdistyksellä ei olisi paljoa kysyntää paperiselle versiolle, mutta totesi ymmärtävänsä että yhdistyksissä, joissa on enemmän vanhempia ihmisiä, voi paperiversio olla tarpeellinen. Paperiversion ongelmista Laiho nosti esiin tallessa säilymisen lisäksi oppaan toimittamisen. Laiho pohti kannattaisiko opas lähettää automaattisesti yhdistyksen puheenjohtajalle vai saisiko sen tilata halutessaan. Laihon mielestä moneen muotoon tekemisessä olisi todennäköisesti paljon työtä.

Schulz toivoi sähköisen oppaan lisäksi paperista versiota, jotta sitä voisi lehteillä myös silloin kun sähköt ovat poikki ja päätelaitteen akku on loppu. Sähköisen versio olisi Schulzin mukaan kätevä PDF-muotoisena Suomen luonnonsuojeluliiton sivuilla. Sähköisen oppaan yhteyteen Schulz ehdotti sitä täydentävää järjestelmää, jossa voisi esittää kommentteja ja antaa vinkkejä muille tapahtumanjärjestäjille.

Oppaan muodoksi päädyttiin oppaan toisen tekijän eli tämän opinnäytetyön toimeksiantajan edustajan Tuomas Alijoen kanssa esittämään PDF-tiedostoa. Se on helposti avattava maksuttomilla ohjelmilla, pitää asettelunsa paikoillaan ja sen saa tarvittaessa tulostettua paperiseksi versioksi. Koimme sähköisen oppaan ensisijaisena, koska se on tulostettua versiota ekologisempi vaihtoehto ja todennäköisimmin palvelee laajempaa käyttäjäkuntaa. Kokonaisen oppaan lisäksi oppaaseen tehdään pienempiä tulostettavia muistilistoja, joita voi käyttää itsenäisesti nopeaan tilanteen tarkasteluun esimerkiksi tapahtumapäivänä. Oman erillisen verkkosivun toteuttamiseen ei ole resursseja, vaikka se olisi ollut jakamisen kannalta kätevä. Opas tulee todennäköisesti ainakin Yhdistysnettiin tai Suomen luonnonsuojeluliiton verkkosivuille, mutta SLL:n henkilökunta voi halutessaan miettiä muita levitystapoja.

3.4 Oppaan sisältö

Vapaaehtoistyön koordinaattori Kirsi Ahonen ehdotti, että oppaassa vapaaehtoisille selvitettäisiin keskustoimiston tuki jäsenhankintaan. Toive oli, että oppaassa

kerrotaisiin mitä keskustuimisto voi tarjota yhdistyksille, esimerkiksi liittymislahjat, ja määriteltäisiin näistä käytännöt. Ahonen muistutti siitä, että tapahtumat ovat hyvä tapa saada uusia toimijoita. Tapahtumia järjestävien kannattaa Ahosen mukaan mieltä valmiiksi, mitä uudet kiinnostuneet voisivat tehdä. Etukäteen tulee sopia myös roolitus tapahtumassa eli mieltä kuka esimerkiksi kertoo tapahtumassa järjestävän tahon toiminnasta. Ahosen mielestä olisi hyvä myös mieltä etukäteen muuta toimintaa niille, joilla ei ole varaa liittyä jäseneksi, mutta ovat kiinnostuneet tulemaan mukaan toimintaan. Yhdistysten tulisi Ahosen mukaan muistaa, että pelkkä luonnonsuojelutoiminta ei enää riitä, vaan myös markkinointi ja jäsenhankinta ovat tärkeitä osa-alueita toiminnan kannalta. Ahonen muistutti siitä, että tapahtumien jälkeen pitäisi muistaa itsearviointi. Ohjeistuksessa tulisi Ahosen mukaan korostaa, että runko on tarkoitettu vinkiksi, mutta toteuttamisen vapaus on tärkeää.

Hannu Klemolan mielestä oppaassa oleellista on korostaa, sitä että tapahtumia järjestäessä hyvään henkeen kannattaa kiinnittää huomiota. Järjestämisessä on Klemolan mukaan tärkeää, ettei yksittäisiä ihmisiä kuormiteta ja työtä tehdään tiiminä. Klemolan mielestä iloisen näköinen toiminta houkuttelee muita mukaan, eikä se asiantuntemuksesta pois vaikka toimiessa pidettäisiin hauskaa. Klemola nosti esille myös oppaan visuaalisen ilmeen ja ehdotti, että siinä olisi kuvia, joissa näkyy lapsia ja nuoria, kaunista luontoa ja mahdollisesti pysäyttävämpiäkin kuvia pilaantuneesta luonnosta.

Asta Laihon mielestä Yhdistysnetin tapahtumajärjestäjän ohjeet ovat hyvä lähtökohta oppaalle. Oppaan olisi Laihon mukaan hyvä sisältää käytännönläheisiä esimerkkejä ja vinkkejä. Tärkeäksi Laiho koki etenkin mainostuspuolen ja toivoi oppaaseen esimerkkejä retkimainoksista. Laihon kokemuksen mukaan vapaaehtoisilla on usein ongelmia tapahtumien markkinoinnissa. Tapahtumailmoituksissa ei esimerkiksi aina kerrota tapahtumapaikan katuosoitteita tai kuvata kunnolla mitä retkellä tapahtuu. Myös Laiho piti tärkeänä, että opas olisi kannustava sekä kertoi, että retkien ja muiden tapahtumien järjestäminen on hauskaa. Laiho korosti, että ohjeita antaessa täytyy välttää sitä, että lukijoille tulee olo, että järjestelyissä on liikaa muistettavaa ja sääntöjä. Laihon mielestä kannattaa korostaa, että opas

on järjestelyissä vain avuksi ja tueksi, mutta ei ole väärin, jos ei aina noudata ohjeistuksia kirjaimellisesti. Laiho muistutti, että yleensä tapahtumiin tulevat ihmiset ovat todella iloisia, että pieniäkin juttuja järjestetään ja ymmärtävät että toiminta on pienimuotoista ja harrastuspohjaista.

Myös Turun yhdistyksen aktiivi toivoi yhdessä tekemisen hauskuuden korostamista. Haastateltavan mielestä kansalaisjärjestöt saavat olla kansalaisjärjestön ja jäseniensä näköisiä, eikä toiminnassa tarvitse pyrkiä olemaan ammattimaisen näköisiä. Järjestäjiä pitäisi haastateltavan mielestä muistuttaa miten tilaisuudessa markkinoidaan yhdistystä ja hankitaan jäseniä. Haastateltava korosti myös tapahtumien jälkijärjestelyitä, joka hänen mukaansa tuntuu usein unohtuvan ja piti tärkeänä etenkin, että osallistujia kiitetään.

Minerva Schulz esitti monta käytännönläheistä aiheivomusta oppaan sisällölle. Schulz muun muassa toivoisi tapahtumiin liittyvää lainsäädäntö selkokielellä, kuten pitääkö tapahtumalla olla turvallisuussuunnitelma tai kahvin keittäjällä hygieniapassi. Ohjeistuksiin Schulz pyysi myös koontia ensiapuohjeista sekä ohjeita järjestyshäiriöiden ennakointiin, ehkäisyyn ja jälkipyykkiin. Schulz ehdotti, että oppaassa voisi olla vinkkejä siitä mitä ei pidä tehdä, esimerkiksi ”vältä näitä - tyyperien mokien top 10”.

Oppaan sisällössä otettiin huomioon haastateltavien toiveet ottaen haastateltavien esille tuomia teemoja mukaan. Näiden lisäksi oppaassa käsiteltiin muita tapahtuman järjestämisen kannalta oleellisia aiheita. Kuvia ei käytetä, koska monien luonnonsuojeluaktiivien mielestä kuvallisen oppaan tulostaminen ei olisi todennäköisesti järkevää. Päädyttiin siihen, että lyhempi opas ilman kuvia on etenkin juuri tulostamisen kannalta järkevämpi, kuin mahdollisesti visuaalisesti miellyttävämpi kuvallinen versio. Kuvien sijaan tekstin otsikoissa ajateltiin käyttää hiltettyä grafiikkaa visuaalisen ilmeen monipuolistamiseksi.

4 YMPÄRISTÖAIHEISEN TAPAHTUMAN SUUNNITTELU JA JÄRJESTÄMINEN

Tapahtuman suunnittelussa huomioitavat asiat vaihtelevat tapahtuman koon ja luonteen mukaan. Tässä luvussa käsitellään suunnittelussa huomioitavia asioita yleisötilaisuuksien näkökulmasta, mutta samoja asioita voidaan soveltaa myös muun tyyppiisiin tapahtumiin. Talkoot ja retket on käsitelty omina kokonaisuuksinaan oppaassa. Luvussa käsitellään yleisen tapahtumasuunnittelun lisäksi sellaisia suunnitteluun liittyviä ympäristönäkökulmia, jotka ovat tärkeitä tapahtuman ympäristövaikutusten kannalta ja joihin liittyy lainsäädännössä määritettyjä vaatimuksia.

Tapahtuman suunnittelu on tärkeä aloittaa ajoissa. Suunnittelu on tapahtuman vaiheista aikaa vievin osa. Mitä suurempi tapahtuma, sitä aikaisemmin sen suunnittelu on aloitettava. Suunnitteluun kannattaa ottaa mahdollisimman aikaisin mukaan kaikki ne henkilöt, joita tarvitaan tapahtuman toteutuksessa. Tämä mahdollistaa erilaisten ideoiden ja näkökulmien syntyminen sekä sitouttaa mukana olevia paremmin tapahtuman tavoitteisiin. Myös tapahtuman kohderyhmän ottaminen suunnitteluun mukaan on hyvä idea. Osallistamalla kohderyhmää esimerkiksi sosiaalisen median kautta, saadaan toteutettua kohderyhmää kiinnostavia tapahtumia. Jo suunnitteluvaiheessa kannattaa käydä läpi koko tapahtuman kulku, jotta voidaan ottaa huomioon kaikki tapahtuman aikana hoidettavat asiat ja päättää niille vastuuhenkilöt. (Vallo & Häyrinen 2014, 162–163.)

Tapahtumasuunnittelua aloittaessa on tärkeä miettiä vastaukset kolmeen strategiseen kysymykseen ennen yksityiskohtien suunnitteluun ryhtymistä. Kysymykset ovat miksi, kenelle ja mitä. Tapahtumanjärjestäjien tulee ensin miettiä miksi tapahtuma järjestetään eli mitä sillä tavoitellaan. Kun tavoite tiedetään, voidaan miettiä kohderyhmä eli kenelle tätä tapahtumaa järjestetään. Kolmas tärkeä kysymys on mitä ollaan järjestämässä. Näiden kolmen kysymysten vastaukset muodostavat usein tapahtuman idean ja sen pohjan, jonka ympärille muut asiat rakentuvat. Kun osataan vastata näihin, voidaan seuraavaksi miettiä missä ja milloin tapahtuma järjestetään. (Vallo & Häyrinen 2014, 103–105.)

4.1 Tavoitteiden asettaminen

Tapahtumalla on aina jokin tavoite, jonka pitäisi olla järjestäjille alusta asti selkeä (Vallo & Häyrinen 2014, 111). Tavoite voi olla esimerkiksi mielenkiintoiseen lähi- luontokohteeseen tutustuminen, vieraslajin kitkeminen alueelta tai tietoisuuden lisääminen tapahtuman teemasta. Tavoitteista ainakin osan on hyvä olla jollain tavalla mitattavia, kuten esimerkiksi tapahtumassa jäseneksi liittyneiden määrä. Konkreettisten tavoitteiden avulla tapahtuman onnistumista on helppo arvioida jälkikäteen. (Vallo & Häyrinen 2014, 112–113.)

Yksi tapa lähteä määrittämään millaista tapahtumaa ollaan järjestämässä ja tarkentaa sen tavoitetta, on aivoriihi järjestäjien kesken. Aivoriihen aikana ei kannata rajata mitään ajatuksia pois, vaan antaa kaikkien ehdottaa erikoisiakin ideoita ja olla luovia. Samalla on hyvä miettiä, ketkä kuuluvat tapahtuman kohdeyleisöön ja mitä tapahtuman halutaan heille antavan. (University of Minnesota 2015.)

Tavoitteen kannattaa noudattaa SMART-menetelmää eli sen tulee olla tarkka (Specific), mitattavissa oleva (Measurable), saavutettavissa oleva (Attainable), realistinen (Realistic) ja oikea-aikainen (Timely) (University of Minnesota 2015). Tarkkuus saa tavoitteen niin selväksi, että kuka tahansa projektin perustiedot tietävä voi ymmärtää sen. Päämäärä täytyy määritellä tarkkaan, koska on tärkeää rajata ja pitää mielessä mitä projektissa tehdään ja mitä ei. Tämä kriteeri pakottaa suunnittelijoiden olemaan tarkkoja, mikä vähentää monitulkittavuutta ja virheellisiä oletuksia. (Richman, 66.)

Mitattavat tavoitteet ovat hyviä projektin onnistumisen arvioinnissa. Realistiset ja saavutettavissa olevat tavoitteet takaavat, että projektissa työskentelevillä on resursseja, tietoa ja taitoa. Realistisuus suunnitellessa auttaa estämään kulujen ja aikataulujen ylilyönnit. (Richman, 66.) Tavoitteen oikea-aikaisuus tarkoittaa, että tapahtumaa suunnitellessa asiat aikataulutetaan tehtäväksi järkevässä järjestyksessä (University of Minnesota 2015).

4.2 Ympäristöaiheisen tapahtuman erityispiirteet

Ympäristöaiheisella tapahtumalla ei ole virallista määritelmää, joten sen erityispiirteistä oli hankala löytää tutkittua tietoa. Tästä syystä tässä aluvuossa esitetyt piirteet ovat osittain kirjoittajan omaa päättelyä. Työssä käsite ympäristöaiheinen tapahtuma on määritelty tarkoittavan tapahtumia, jotka liittyvät luonnonsuojeluun tai ympäristötietoisuuden kasvattamiseen. Tällaisilla tapahtumilla on vahvempi ympäristökytkös kuin tapahtumilla, joissa ympäristöasiat on otettu huomioon, mutta tapahtuman varsinainen idea liittyy johonkin muuhun teemaan.

Ympäristöaiheisilla tapahtumilla voidaan ajatella olevan aina jokin syvempi tavoite ja ideologia, kuin järjestää tapahtuma vain hivin vuoksi. Näitä tavoitteita ovat muun muassa ympäristön tilan parantaminen talkoissa, osallistujien luontosuhteen vahvistaminen retkillä tai ihmisten aktivointi mukaan luonnonsuojelutoimintaan. Tapahtuman muita tavoitteita voivat olla esimerkiksi järjestää tapahtuma kestävästi ja ympäristöystävällisesti tai hyödyntää tapahtumaa ympäristötietoisuuden kasvattamiseen (Getz 2007, 342).

Ympäristöaiheisten tapahtumien järjestäjät ovat usein ympäristövirastoja tai tiettyä asiaa ajavia ryhmiä ja organisaatioita (special interest groups), kuten ympäristöjärjestöjä tai esimerkiksi lintuharrastajia. Ympäristöteemaiset tapahtumat ovat kätevimpiä tapahtumia esimerkiksi luonnonsuojelun ja kestävyysasioiden tietoisuuden levittämisen kannalta, mutta ne eivät välttämättä houkuttele kovin laajaa yleisöä. (Getz 2007, 344.) Kävijöitä saattaa yhdistää se, että he ovat jo entuudestaan kiinnostuneita käsiteltävästä teemasta ja monet heistä ovat jo ympäristötietoisia. Haasteena järjestäjille on tavoittaa tähän ryhmään kuulumattomat, mutta potentiaalisesti kiinnostuneet henkilöt.

Kun tapahtuman aiheena on ympäristö, halutaan sen ympäristövaikutukset ottaa erityisen hyvin huomioon ja etenkin minimoida aiheutuvat negatiiviset vaikutukset ympäristölle. Suomessa lainsäädäntö esittää vaatimuksia ympäristöhaittoihin liittyen, mutta ympäristöaiheista tapahtumaa järjestettäessä usein halutaan huomi-

oida nämä asiat minimivaatimusta paremmin. Tässä luvussa käsitellään negatiivisia ympäristövaikutuksia ja niiden ehkäisyä alaluvuissa 4.4 Jätehuollon suunnittelu, 4.5 Liikennejärjestelyt ja 4.7 Vaikutukset lähiympäristöön.

Tapahtumilla voi olla negatiivisten ympäristövaikutusten lisäksi positiivisia vaikutuksia. Ympäristöaiheinen tapahtuma lisää ihmisten tietoisuutta ympäristöasioista ja voi vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja käytökseen. Tapahtumassa voidaan tehdä luonnonsuojelutyötä esimerkiksi siivoamalla ympäristöä ja kitkemällä haitallisia kasveja tai istuttamalla alkuperäistä kasvillisuutta uudelleen alueelle. (Holmes 2015, 88–89.)

4.3 Tapahtumasta tiedottaminen

Tiedotuksessa on tärkeää kertoa asiat avoimesti ja kiinnostavasti sekä olla niin selkeä kuin mahdollista. Pitää kertoa mitä tapahtumassa tehdään, missä ja milloin se järjestetään sekä keneen voi olla yhteydessä. Esimerkiksi yhteyshenkilö on hyvä esitellä koko nimellä ja tittelillä, koska jos henkilöstä puhutaan vain etunimellä, voi uusille mukaan toimintaan lähtemistä harkitseville tulla sellainen olo, että toiminta tapahtuu pienessä sisäpiirissä ja kaikki oletetaan tuntevan etukäteen. Toinen virhe tiedotuksessa on liian epämääräinen tapahtumapaikan kertominen. Tarkka osoite ja paikan tuntomerkit kannattaa kuvailla tapahtumasta tiedottaessa, jotta myös aluetta vähemmän tuntevat löytävät hyvin paikalle. Nämä vaikuttavat siihen, että toiminta on helposti lähestyttävää. (Kirsi Ahosen haastattelu 29.6.2015.)

Sosiaalinen media on hyvä väylä markkinoida tapahtumaa. Parhaimmillaan tapahtumaan osallistuvat keskustelevat tapahtumasta ja levittävät sitä itse omille verkostoilleen. Tapahtumalle kannattaa luoda hyvissä ajoin Facebook-tapahtuma, johon kutsutaan ensin järjestäjien omia kontakteja ja levitetään sitä järjestävän tahon omalla Facebook-sivulla tai tapahtumaa varten luodulla erillisellä Facebook-sivulla. Tapahtumalle kannattaa keksiä aihetunniste eli hashtag. (Valtari 2013.) Aihetunniste kokoaa tiettyä aihetta koskevat julkaisut samaan paikkaan ja auttaa aiheen julkaisujen etsimistä. Tunniste koostuu #-merkistä ja sen perässä

olevasta sanasta tai merkkijonosta. (Kotimaisten kielten keskus 2015.) Aihetunnisteen tulee olla sellainen, joka ei ole jo käytössä toisessa yhteydessä ja siksi esimerkiksi Twitterissä kannattaa hakea suunnitteilla olevalla aihetunnisteella tuloksia. Jos tapahtuman kohderyhmä on Twitterissä tai Instagramissa tapahtumalle kannattaa luoda niihin tili tai jakaa sisältöä järjestäjän omilla tunnuksilla muistaen käyttää päätettyä aihetunnistetta. (Valtari 2013.)

Pulahdus 2015 -tapahtumassa sosiaalisen median näkyvyys oli onnistunutta. Sen Facebook-tapahtuma keräsi yli 7000 osallistujaa ja tapahtuma niin sanotusti eli omaa elämäänsä sosiaalisessa mediassa, sillä ihmiset esimerkiksi oma-aloitteisesti jakoivat ottamiaan kuvia ja kertoivat missä aikoivat pulahtaa. Tapahtuman aihetunniste oli yksinkertaisesti #pulahdus, joka toimii samana, mikäli tapahtumaa järjestetään tulevina vuosina. (Alijoki 2015.)

Tapahtuman tiedotuksessa sekä etukäteen että paikanpäällä kannattaa tuoda ilmi tapahtumassa huomioon otettuja ympäristönäkökulmia. Osallistujille on tärkeää viestiä etenkin kestävästä tavoista saapua tapahtumaan ja jätteiden lajittelusta tapahtumassa. Myös energian ja veden säästämiseen voi antaa vinkkejä ja kertoa miten ne on otettu huomioon tapahtumaa järjestäessä. Tapahtuman ympäristötyöstä voi viestiä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, tapahtuman verkkosivuilla ja tapahtumassa käsiohjelmissa tai näytöillä. (Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2014, 23.)

4.4 Jätehuollon suunnittelu

Jätelaki määrää, että yleisötilaisuuden järjestäjän tulee järjestää roskaantumisen ehkäisemiseksi alueella riittävä jätteen keräys ja muut jätehuollon palvelut. Mikäli tapahtumassa tapahtuu roskaamista, eikä roskaajaa saada selville, on järjestäjä vastuussa siivoamisesta tapahtuma-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. (Jätelaki 646/2011.) Jos tapahtumassa muodostuu suuria määriä jätteitä, voi jätehuollon valvontaviranomainen edellyttää jätehuollon järjestämisestä ilmoitusta ja suunnitelmaa kirjallisena. Suunnitelma pohjautuu jätelakiin ja tapahtumapaikkakunnan jätehuoltomääräyksiin. Käytännöt vaihtelevat, joten suurta tapahtumaa

järjestäessä kannattaa olla yhteydessä tapahtumapaikkakunnan jätehuolto- tai ympäristöviranomaiseen. (Lampinen 2011, 18.)

Jätehierarkian mukaan kaikessa toiminnassa pitää mahdollisuuksien mukaan noudattaa etusijajärjestystä, jossa ensisijaisesti pitää vähentää syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä syntyy, ensimmäinen vaihtoehto on sen uudelleenkäyttö ja seuraava kierrätys. Mikäli kierrätys ei onnistu, jäte hyödynnetään esimerkiksi energiana ja viimeisenä vaihtoehtona jäte loppukäsitellään eli sijoitetaan kaatopaikalle tai esimerkiksi poltetaan ottamatta energiaa talteen. (Jätelaki 646/2011.) Yleisötilaisuuksissa eniten jätettä aiheuttaa yleensä ruoka- ja juomatarjoilu. Jätteen määrää voidaan vähentää esimerkiksi käyttämällä tarjoilussa kertakäyttöastioiden sijaan pestäviä kestoastioita. (Sirviö 2006.)

Jätehuollon toimivuuden vuoksi sekä tapahtumassa työskentelevät että tapahtuman kävijät tulee ohjeistaa kierrätykseen selkeästi. Jäteastioissa tulee olla yksiselitteiset merkinnät ja isoissa tapahtumissa voi harkita myös jäteneuvontaa kierrätyspisteiden yhteyteen. Jäteastioiden kannattaa sijoittaa helposti havaittaviin paikkoihin, kuten kulkureittien varsille. (Greening Events 2015.)

4.5 Liikennejärjestelyt

Tapahtumapaikan ja ajankohdan valinnassa tulee miettiä paikan saavutettavuutta julkisella ja kevyellä liikenteellä. Jos paikka on saavutettavissa helposti pyörillä, niille on hyvä järjestää turvalliset pysäköintipaikat tapahtumapaikan yhteydessä. Tapahtuman osallistujia kannattaa etukäteen tiedottaa ja ohjeistaa miten tapahtumapaikalle pääsee ympäristöystävällisesti. Tapahtuman tiedotuksessa kannattaa kertoa julkisen liikenteen aikatauluista ja alueen sijainnista karttojen avulla. (Greening Events 2015.)

Isojen tapahtumien kohdalla voi olla tarvetta lisätä ylimääräisiä ajovuoroja julkiseen liikenteeseen, joten joukkoliikenteen tarjoajaan on hyvä olla ajoissa yhteydessä. Liikenteen päästöjä aiheutuu myös tapahtuman logistiikasta, kuten rakentamisesta ja ruokahuollosta. Kuljetusketjut kannattaa suunnitella mahdollisimman

lyhyiksi, käyttää vähäpäästöistä kalustoa ja välttää vajaalla lastilla ajamista. (Greening Events 2015.)

4.6 Sanitaatio tapahtumassa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta, jonka liitteessä kerrotaan yleisötilaisuuksien käymälöiden vaatimuksista. Käymälöitä tarvitsee olla riittävästi sekä miehille että naisille ja niiden tulee olla asianmukaisesti varusteltuja. Käymälöiden määrä suhteutettuna tapahtuman osallistujamäärään selviää taulukosta 1. Liikuntaesteisille on varattava yksi käymälä alkavaa 1 000 henkilöä kohden. Tapahtuman järjestäjän on varauduttava hankkimaan paikalle tarpeen vaatiessa lisää käymälöitä riittävän nopeasti. Miesten käymälöistä voidaan puolet korvata vastaavalla määrällä virtsa-altaita. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009.)

Taulukko 1. Käymälät suuressa yleisötilaisuudessa (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009).

Osallistujamäärä	Naisille	Miehille	Näistä liikuntaesteisille
< 50 *	1	1	1
51–250 *	2	2	1
251–500 *	3	3	1
501–750	5	4	1
751–1000	6	5	1
Yli 1000 osallistujaa, joista jokaista 250 osallistujaa kohden	+1	+1	1/1000 osallistujaa

* ohjeellinen

Edellä mainituista asetuksen liitteen vaatimuksista voidaan poiketa, jos tilaisuuden paikka ja luonne sitä edellyttävät. Käymälöiden määrän tarvetta vähentävät esimerkiksi lähistöllä tapahtuman kävijöiden käytettävissä olevat muut käymälät.

Käymälöiden määrää tulee lisätä, jos tilaisuus kestää yli viisi tuntia tai siellä tarjoillaan alkoholia. Ohjeellisista käytettävien käymälöiden määrästä muissa kuin suurissa yleisötilaisuuksissa voidaan poiketa ottaen huomioon tapahtuman luonteen ja keston. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009.)

Käymälöiden täytyy olla sijoitettu tarkoituksenmukaisesti eri puolilla tapahtuma-alueita ja alueelle on laitettava opasteet niiden sijainnista. Käymälässä tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus käsien pesuun tai muuhun riittävään käsihygienian ylläpitoon. Käymälät on siivottava ja tyhjennettävä asianmukaisesti. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009.)

4.7 Vaikutukset lähiympäristöön

Tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia, ettei tapahtuma aiheuta huomattavaa haittaa ympäristölle. Ympäristöllä tarkoitetaan niin luonnonvaraista kuin rakennuttua ympäristöä. Järjestäjän tulee mahdollisuuksiensa mukaan huolehtia myös tapahtuman aiheuttamien vähäisempien haittojen minimoinnista. Vähäisiä haittoja on esimerkiksi nurmikon talleantuminen, joka aiheuttaa maaperän tiivistymistä ja siten haittaa kasvillisuudelle ja mahdollisesti eroosiota. Haitat ympäristölle voivat olla tilapäisiä tai pysyviä. (Lampinen 2011, 39.)

Tapahtuma-alueen roskaantuminen voi visuaalisen haitan lisäksi aiheuttaa myrkyllisten tai muuten haitallisten aineiden pääsyä maaperään jos roskat pääsevät hajoamaan luonnossa. Roskat ovat haitta maaperän lisäksi myös alueella tai sen lähistöllä oleville vesistöille. (Dávid 2009, 67.) Etenkin muoviroskat aiheuttavat vesistöissä ongelmia, koska muovi hajoaa vedessä pieniksi palasiksi. Mikroroska eli alle viiden millimetrin kokoiset kappaleet on ongelma, koska ne ovat erittäin hankalia tai mahdottomia poistaa merestä. Ne saattavat kertyä ravintoverkossa, koska planktoneliöt eivät todennäköisesti pysty erottelemaan pieniä muovinkappaleita ravintonsa joukosta ja muovi siirtyy seuraavalle ravintoverkon portaalle,

kun muut eliöt syövät planktoneliöitä. Muovi myös hajoaa luonnossa erittäin hitaasti ja on siksi pysyvää, minkä lisäksi se myös kerryttää itseensä haitallisia aineita. (Suomen ympäristökeskus 2013.)

Tapahtuman koosta, sijainnista ja ajankohdasta riippuen sillä voi olla vaikutuksia alueen elämistöön. Tapahtuma saattaa vaikuttaa eläinten stressaantumiseen etenkin sen aiheuttaman melun vuoksi. Tapahtuma voi aiheuttaa alueelle myös hetkellistä valosaastetta, joka häiritsee eläimiä (Dávid 2009, 69–73.) Roskaantumisen estämisestä kannattaa huolehtia myös eläinten vuoksi, sillä roskista on haittaa sekä lemmikeille että luonnonvaraisille eläimille. Eläimet saattavat esimerkiksi tukehtua tai loukkaantua roskien takia. (SEY Savonlinna ry 2015.)

4.8 Tapahtuman toteutusvaihe

Tapahtuman toteutusvaiheessa suunnitelmat konkretisoituvat. Toteutusvaihe voidaan jaotella rakennusvaiheeseen, itse tapahtumaan ja purkuvaiheeseen. Toteutusvaiheessa on tärkeää, että kaikki tietävät oman roolinsa ja yhteistyö järjestäjien kesken toimii. (Vallo & Häyrinen 2014, 168.) Toteutusvaiheessa ympäristöasioita voidaan ottaa huomioon olemalla tarkkoja veden- ja energiankulutuksen kanssa ja suosimalla esimerkiksi vihreää sähköä. Jos tapahtumassa on ruokatarjoilu, siinä kannattaa suosia kasvis- ja sesonkiruokaa. (Greening Events 2015.)

Toteutuksen eniten aikaa vievä osuus on usein rakennusvaihe. Rakennusvaiheessa hoidetaan tapahtuman puitteet kuntoon. Tapahtuman koosta ja luonteesta riippuen kannattaa harkita pidettäväksi kenraaliharjoituksia ennen tapahtuman alkua. Harjoitukset ovat hyödyllisiä etenkin silloin, jos ohjelmassa on esityksiä tai käytetään apuna tekniikkaa. Itse tapahtumassa suunnittelun toimivuus huomataan käytännössä. Tapahtuma etenee usein omalla painollaan ja loppuu, kun viimeiset vieraat lähtevät, jolloin voidaan aloittaa tapahtuman purku. Purku on yleensä rakennusta huomattavasti nopeampi ja tehokkaammin toteutettavissa oleva vaihe. (Vallo & Häyrinen 2014, 168–170.)

5 TAPAHTUMAN JÄLKEEN

Tapahtuman järjestämiseen liittyvät hoidettavat asiat eivät lopu viimeisen vieraan poistumiseen tai järjestelyjen purkamiseen, vaan näiden jälkeen tulee muistaa arvioida onnistumista, käydä tapahtumaa läpi järjestäjien kesken sekä muistaa osallistujia ja yhteistyötahoja jälkimarkkinoinnin merkeissä. Nämä ovat tärkeitä vaiheita tapahtumajärjestämisen oppimisen kannalta ja auttavat tulevien tapahtumien suunnittelua. Jälkimarkkinointi on tilaisuus antaa järjestäjistä ja tapahtumasta myönteinen kuva vielä tapahtuman jälkeen ja sillä voidaan mahdollisesti sitouttaa kävijöitä muuhun toimintaan.

5.1 Onnistumisen arviointi

Onnistumisen arvioinnin kannalta on tärkeää, että tapahtumaa suunnitellessa on asetettu tapahtumalle tavoitteita, joiden toteutumista voidaan tapahtuman jälkeen arvioida. Konkreettisiin tavoitteisiin vertaamalla on helppo huomata saavutettu tulos. Tapahtuman jälkeen arvioidaan onko alussa määritelty tavoite saavutettu ja mitä on opittu. (Vallo & Häyrinen 2014, 112–115.)

Tapahtuma kannattaa ajatella projektina, jonka onnistumisista ja epäonnistumisista voi oppia. Koko tapahtumaprosessin aikana on hyvä kerätä muistiinpanoja asioista, joista on hyötyä myöhempiä tapahtumia järjestäessä. Projektin lopussa kannattaa käydä muistiinpanoja läpi ja täydentää niitä ja seuraavaa projektia aloittaessa palata niihin vielä uudestaan. Samoja virheitä ei ole järkevää tehdä monta kertaa, joten epäonnistumisten dokumentointi on tärkeää, vaikka niiden myöntäminen ei olisi mukavaa. (Heldman 2011, 270–271.)

Arviointia helpottaa palautteen kysyminen osallistujilta ja järjestäjiltä. Saadusta palautteesta on hyötyä, kun järjestetään myöhemmin muita tapahtumia ja voidaan kehittää toimintaa sen perusteella. (Vallo & Häyrinen 2014, 185.) Saatua palautetta kannattaa verrata lähtötilanteeseen ja tapahtumalle asetettuihin tavoitteisiin. Palautetta voidaan kerätä joko tapahtuman aikana tai sen jälkeen. Tapoja ovat esimerkiksi kirjallinen palautelomake, sähköposti tai suullinen kyseleminen

tapahtumassa. Kirjalliset palautteet kannattaa kerätä tapahtuman loppuun ja sähköiset kysyä parin päivän sisällä, kun tapahtuma on vielä tuoreessa muistissa. Palaute on hyvä kysyä siten, että vastausten perusteella saadaan kattava kuva tapahtuman onnistumisesta. Osallistujilta saatua palautetta voi verrata järjestäjiltä saatuun ottaen huomioon, että totuus onnistumisesta välittyy paremmin osallistujien kokemuksista. (Vallo & Häyrinen 2014, 188–191.)

Tapahtuman onnistumisen arvioinnissa kannattaa ottaa huomioon myös organisaation arvojen ja tavoitteiden toteutuminen. Suomen Luonnonsuojeluliitto on määritellyt suojelutyön arvoikseen luonnon kunnioittamisen, ihmisen luontosuhteen säilyttämisen ja vahvistamisen sekä terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön vaalimisen. SLL:n toiminnan arvot ovat liiton toimijoiden osaamisen arvostaminen, riippumattomuus ja luotettavuus, avoimuus ja demokraattisuus sekä rohkeus ja aloitteellisuus. (SLL 2015e.)

5.2 Selvitystapaaminen

Isommista tapahtumista on hyvä järjestää debrief eli selvitystapaaminen, jossa käydään läpi tapahtuman onnistumista yhdessä tapahtuman järjestämiseen osallistuneiden kanssa. Ideaali aika tälle on parin viikon sisällä tapahtumasta, jotta tieto pysyy tuoreessa muistissa. Järjestäjille voi olla kuitenkin hyvä antaa pari päivää aikaa levätä ja sulatella tapahtunutta. (Holmgren 2011, 473.) Puhutus 2015 -tapahtumassa kevyt debrief järjestettiin heti samana iltana tapahtuman jälkeen, mikä tuli niin nopeasti, että kaikki eivät jaksaneet osallistua siihen. Tehokkaassa debrief-tilaisuudessa osallistujat kokevat olonsa mukavaksi ja osallistumaan pyydetään niitä henkilöitä, jotka ovat osallistuneet tapahtumaan merkityksellisellä tavalla (Holmgren 2011, 473).

Debrief-menettely voidaan jakaa paikan päällä tapahtuvaan ”hot brief” ja myöhemmäksi aikataulutettuun varsinaiseen debrief-tapaamiseen ”cold brief”. Hot brief tarkoittaa välittömästi tapahtuman jälkeen tapahtumapaikalla tapahtuvaa pikaista tapahtuman arviointia. Se on hyödyllinen erityisesti silloin, kun tapahtumaa

järjestää paljon eri tahoja, jotka suuntaavat eri suuntiin tapahtuman jälkeen. Varsinaisen debrief-tapaamisen sopiminen vähän ajan päähän eli cold brief antaa siihen osallistuville aikaa pohdiskelulle ja kerätyn palautteen prosessoinnille. (Dawson & Bassett 2015, 50).

5.3 Jälkimarkkinointi

Jälkimarkkinointivaiheessa tapahtuman järjestäjät osoittavat mukana olleille, että arvostivat heidän osallistumistaan tapahtumaan. Yksinkertaisimmillaan jälkimarkkinointia on kiittäminen kiitoskortin tai lahjan muodossa ja esimerkiksi mahdollisten esitysmateriaalien toimittaminen. Kannattaa muistaa kiittää etenkin osallistujia ja tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa mukana ollutta projektiryhmää sekä muita tapahtuman toteutumiseen osallistuneita tahoja. Osa jälkimarkkinointia on myös palautteen kerääminen, josta kerrottiin edellä alaluvussa 5.1 Onnistumisen arviointi. (Vallo & Häyrinen 2014, 185–186.)

Tapahtumassa osallistujien yhteystietoja kerätessä voidaan pyytää ihmisiä jättämään sähköpostiosoitteensa myös sen takia, että järjestäjät voivat lähettää tapahtuman jälkeen siellä otettuja kuvia osallistujille ja näin muistaa heitä yksinkertaisella tavalla (Turun yhdistyksen aktiivin haastattelu 8.9.2015). Sähköpostiosoitteita voidaan hyödyntää tapahtuman jälkeen, kunhan osallistujat ovat antaneet luvan esimerkiksi liittää heidät sähköpostilistalle. Kohdennetulla sähköpostimarkkinoinnilla tapahtuman kävijöille voidaan lähettää tietoa heitä mahdollisesti kiinnostavista myöhemmin järjestettävistä tapahtumista tai kutsua heitä niihin. (Rohrs 2014, 110–112.)

6 TAPAHTUMIEN LUPA- JA ILMOITUSASIAT

Yleisötilaisuuksiin liittyy useita vaadittuja lupa- ja ilmoitusasioita. Käytännöt vaihtelevat kunnittain ja siksi tapahtuman suunnittelua aloittaessa kannattaa tutustua tapahtumapaikkakunnan ohjeistuksiin, jotka usein löytyvät kunnan verkkosivuilta. (Vallo & Häyrynen 2014, 153.)

6.1 Maanomistajan luvat

Tapahtuman järjestäjän pitää hankkia käyttöoikeus tapahtumapaikalle sen omistajalta tai haltijalta. Paikan voi omistaa valtio, kunta, julkisyhteisö, yritys tai yksityinen henkilö. Kuntien käytännöt alueiden vuokrauksen suhteen vaihtelevat. Kunnan alueiden vuokrausta voivat hoitaa esimerkiksi kunnan kiinteistötoimi tai matkailutoimisto ja se voi vaihdella myös kunnan sisällä tapahtumapaikasta riippuen. Maanomistajalta haetaan lupa myös ulkomainontaan alueella. (Lampinen 2011, 22.)

Pulahdus 2015 -tapahtuma järjestettiin Turussa Ispoisten uimarannalla Uittamon kaupunginosassa. Turussa liikuntapaikkojen tapahtumaluvat myöntää kaupungin Liikuntapalvelukeskus. Rannan käytöstä sovittiin sähköpostitse liikuntapaikkapäällikön kanssa. Paikkaa kysyttiin ja se varmistui huhtikuussa, kun itse tapahtuma järjestettiin heinäkuussa.

6.2 Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä

Yleisötilaisuuksista tulee tehdä kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille. Tilaisuuden järjestäjän on tehtävä ilmoitus vähintään viittä vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Yleisötilaisuudesta ilmoitettaessa on oltava yleisellä paikalla järjestettävää yleisötilaisuutta koskeva ilmoitus täytettynä. Poliisi voi vaatia tarvittaessa myös muita selvityksiä, kuten yleisötilaisuuden järjestämispaikan omistajan tai haltijan suostumuksen sekä muun lainsäädännön edellyttämät tilaisuuden järjestämiseen liittyvät ilmoitukset, luvat tai toimenpiteet. Ilmoitusta ei tarvitse

tehdä niistä yleisötilaisuuksista, joiden osanottajien vähäisen määrän, tilaisuuden luonteen tai järjestämispaikan vuoksi eivät edellytä toimia järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi tai erityisiä liikennejärjestelyjä. (Poliisi 2015.)

Ilmoitukseen kirjataan yleisiä tietoja tapahtumasta kuten aika, paikka ja tapahtuman ohjelma sekä turvallisuuteen ja muihin lupiin liittyviä asioita. Ilmoitukseen tehdään arvio järjestys- ja turvallisuusvaikutuksista ja järjestyksenvalvojen määrästä. Ennen ilmoituksen täyttämistä kannattaa selvittää pääsymaksuun, musiikkiin ja anniskeluun liittyvät asiat sekä tehdä turvallisuussuunnitelma, pelastussuunnitelma ja liikenneohjaussuunnitelma, mikäli ne ovat vaadittuja tai oleellisia tapahtuman kannalta. (Poliisi 2013, 1–2.)

6.3 Pelastussuunnitelma

Pelastuslaki määrää, että yleisötilaisuuksien ja muiden tapahtumien, joihin osallistuvien ihmisten määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, järjestäjän on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma on toimitettava tiedoksi viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista alueen pelastusviranomaiselle. Pelastusviranomainen voi myös erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan määräajan jälkeen. (Pelastuslaki 29.4.2011/379.)

Pelastussuunnitelmassa selvitetään ja arvioidaan tilaisuuden vaarat ja riskit. Niiden perusteella määritellään tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt ja tilaisuuden järjestäjille ja osallistujille annettavat ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. Jos selvitys ja arvio tilaisuuden vaaroista ja riskeistä tai niiden perusteella määritellyt turvallisuusjärjestelyt ja ohjeet ovat pelastusviranomaisen arvion mukaan puutteelliset, voi pelastusviranomainen palauttaa suunnitelman täydennettäväksi. (Pelastuslaki 29.4.2011/379.)

Pulahdus 2015 -tapahtumassa tehtiin pelastussuunnitelma vaikka tapahtumaan arviointiin saapuvan alle 200 henkilöä, sillä sen sijainti merenrannalla sekä ohjel-

maan oleellisesti kuulunut yhteisjuoksuna rannalta veteen tapahtuva ”pulahtaminen” koettiin olevan henkilöturvallisuusriski. Suomen Punaisen Ristin Turun osasto, joka oli hankittu tapahtumaan pitämään ensiapupäivystystä, teki pelastussuunnitelman liitteenä olleen ensiapusuunnitelman.

6.4 Elintarvikkeiden myynti ja tarjoilu tapahtumissa

Elintarvikehuoneistosta ilmoittaminen tai tapahtumaan osallistumisesta tiedottaminen elintarvikevalvontaviranomaiselle on tapahtumiin osallistuvien elintarvikealan toimijoiden velvollisuus (Evira 2012, 7). Kuntien elintarvikeviranomaiset voivat antaa elintarvikelain noudattamisen kannalta tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä elintarvikkeisiin liittyvän terveysvaaran ehkäisemiseksi ja elintarvikkeisiin liittyvien terveydellisten olojen valvomiseksi liittyen elintarvikkeiden käsittelyyn, myyntiin tai luovutukseen suuressa yleisötilaisuudessa, torilla tai muissa ulkotiloissa. Nämä määräykset voidaan tarkistaa kyseisen kunnan kunnallisten ilmoitusten kanavasta. (Elintarvikelaki 13.1.2006/23.)

Kirjallista ilmoitusta elintarvikehuoneistosta ei tarvitse tehdä silloin kun toimintaan liittyvät riskit ovat elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä sekä elintarvikealan toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta, toimija on yksityinen henkilö tai toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena (Elintarvikelaki 13.1.2006/23). Eviran mukaan yksityisen henkilön pitämä vähäriskinen pop up -ravintola kuuluu edellä mainittuun toimintaan, josta ei tarvitse tehdä ilmoitusta. Pop up -ravintolan pitäjää koskee elintarvikelain yleiset hygieniavaatimukset ja hänellä on vastuu valmistamiensa ja tarjoilemiensa elintarvikkeiden turvallisuudesta. (Evira 2015.)

Vähäriskisenä elintarvikkeiden valmistuksena voidaan pitää esimerkiksi leipomista, kinkku- tai juustovoileipiä ja keitto- ja pataruokien valmistusta. Tarjoiltavan kalan ja muiden lihojen tulee olla kypsennettyä. Raaka-aineiden tulee olla tuoreita ja hyvälaatuisia. Vihannekset on pestävä ennen käyttöönottoa ja juurek-

set sekä ennen kuorimista että sen jälkeen. Etenkin helposti pilaantuvien elintarvikkeiden käsittelyssä on huomioitava niiden säilytys- ja tarjoilulämpötilat. Elintarvikkeiden käsittelyssä on noudatettava aina hyvää käsihygieniaa. Pop up -ravintoloiden pitäjiltä ei kuitenkaan edellytetä hygieniaosaamistodistusta. (Evira 2015.)

6.5 Musiikki tapahtumissa

Musiikin julkiseen esittämiseen tarvitaan lupa tekijänoikeusjärjestöiltä. Lupia myöntävät Teosto ry ja Gramex ry ja nykyään järjestöillä on yhteinen Tapahtumalupa. Tapahtumalupa on yksityisten, yritysten ja yhteisöjen lupa, joka tarvitaan tapahtumiin, joissa soitetaan musiikkia. Lupa koskee niin elävää musiikkia, tallenteita kuin karaokea. Luvan ulkopuolelle jäävät lähimmän perhe- ja ystäväpiirin juhlat. (Teosto 2015c.)

Tapahtumalupaan kuuluu, että tapahtumissa soitetusta musiikista tehdään esitysilmoitus eli listaus siitä, mitä musiikkia tapahtumassa on soitettu. Esitysilmoituksen tekee musiikin esittäjä eli artisti, bändi, orkesteri tai DJ (Teosto 2015c). Tilaisuudessa musiikkia esittävällä artistilla saattaa olla valmiiksi luvat musiikin esittämiseen, esimerkiksi DJ-lisenssi tai 24 tuntia voimassa oleva DJ-kertalicenssi. DJ-lisenssit kattavat Teosto, NCB:n ja Gramexin edustaman musiikin tallentamisen sekä laillisesta lähteestä hankittujen yksityiseen käyttöön tarkoitettujen tallenteiden julkisen käytön. (Teosto 2015a.)

Tapahtumalupa haetaan Teoston verkkopalvelusta ja se on haettava sekä saatava ennen tapahtumaa. Hakemalla ja saamalla Tapahtumaluvan saa jatkuvan sopimuksen Teoston kanssa hakijan järjestämien tapahtumien musiikinkäyttöä koskien. Sopimus on voimassa siihen saakka kunnes hakija irtisanoo sen eli hakija saa jatkuvan musiikinkäyttöluvan järjestämiinsä tapahtumiin ja lupa tarvitsee hakea vain kerran. Lupa kattaa vain laillisista lähteistä hankitun musiikin. (Teosto 2015b.)

Yksi vaihtoehto on myös Teoston pienlupa tapahtuman taustamusiikille. Lupa on tarkoitettu tapahtumajärjestäjille, jotka järjestävät vuodessa korkeintaan 20 tapahtumaa, joiden suurin mahdollinen yleisömäärä on 200 henkeä. Luvalla saa

esittää musiikkia julkisesti digitaalisesta tiedostosta, radiosta, televisiosta tai lailisesta lähteestä hankitulta CD- tai DVD-levyltä. Tallennetun musiikin esittämiseen tarvitaan myös Gramexilta lupa, jonka voi hakea samalla lomakkeella Teoston luvan kanssa. Pienluvalla järjestettyjen tapahtumien tietoja ei tarvitse ilmoittaa Teostolle. Se on voimassa toistaiseksi. (Teosto 2015a.)

6.6 Muut luvat

Tapahtumiin saattaa liittyä muita lupia, joista oleellisimmista kerrotaan lyhyesti tässä alaluvussa. Mikäli tapahtuma aiheuttaa häiritsevää melua tai tärinää, täytyy siitä tehdä ympäristösuojelulain edellyttämä meluilmoitus kunnan ympäristöviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen ajankohtaa (Ympäristösuojelulaki 527/2014).

Jos tapahtuma järjestetään sisätiloissa, tulee tilaa varattaessa ottaa huomioon tilan enimmäishenkilömäärä. Maankäyttö- ja rakennusasetus määrää, että koontumistilaa koskevassa rakennusluvassa tai toimenpideluvassa vahvistetaan kyseisessä tilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärä. Enimmäismäärää osoittava ilmoitus pitää olla kiinnitettynä näkyvällä paikalla koontumistilassa. (Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895.) Mikäli tapahtumapaikalle tehdään tilapäisiä rakennelmia kuten käymälöitä tai esiintymislavoja, pitää toiminnanharjoittajan tehdä rakennusviranomaiselle toimenpideilmoitus ennen toimenpiteeseen ryhtymistä (Lampinen 2011, 25).

Jos tapahtuma edellyttää liikennejärjestelyjä, toimitetaan liikenteenohjaussuunnitelma poliisiviranomaiselle. Suunnitelmassa pitää olla liitteenä kunnan asiasta vastaavan viranomaisen päätös. Kadunomistaja tekee tilapäisiä liikennejärjestelyjä koskevat päätökset. Suunnitelmassa pitää huomioida alueella asuvien oikeus esteettömään kulkuun ja huoltoajoon. (Lampinen 2011, 31.) Silloin kun tapahtuma-alueelle ohjataan ihmisiä opasteilla, tarvitaan lupa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Tilapäisen opasteen lupa haetaan paikalliselta ELY-keskukselta vapaamuotoisesti otsikolla "Hakemus tilapäiselle opastukselle". (ELY-keskus 2013.)

7 TAPAHTUMIEN YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT

Yksi tapa järjestää tapahtuma ympäristöystävällisesti on hankkia sille ympäristösertifiointi tai pienemmässä mittakaavassa suosia tapahtumatiloja, jotka on sertifioitu. Sertifikaatin hankintaa voi harkita isoja ja toistuvia tapahtumia järjestettäessä. Sertifikaatit ovat maksullisia, mutta etuna on tuen ja tiedon saaminen tapahtuman ympäristötyöhön. Sertifikaatti voi olla kilpailuetu ja nostaa tapahtuman ja sen järjestäjän imagoa. Tässä luvussa esitellään esimerkkinä yksi kotimainen ja yksi kansainvälinen järjestelmä.

Sertifiointi tarkoittaa vaatimusten mukaisuuden osoittamista todistuksella eli sertifikaatilla tai merkillä. Sertifikaatin myöntäminen vaatii, että järjestelmä, tuote tai palvelu arvioidaan, testataan ja tarkastetaan standardin vaatimusten mukaiseksi. (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015c.) Standardeja luodaan yhteisten toimintatapojen laatimiseksi. Niiden on tarkoitus lisätä tuotteiden turvallisuutta ja yhteensopivuutta, suojella kuluttajaa ja ympäristöä sekä helpottaa kauppaa. Standardin käyttö ja hyödyntäminen on ilmaista, mutta standardin hankinta on maksullista. (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015b.)

Ympäristöjärjestelmät auttavat organisaatioita ottamaan ympäristöasiat järjestelmällisesti huomioon toiminnassaan. Ympäristöjärjestelmään kuuluu, että organisaatio asettaa itsellensä tavoitteet, toteuttaa toimenpideohjelman niiden saavuttamiseksi, seuraa säännöllisesti niiden toteutumista ja parantaa jatkuvasti toimintaansa asettamalla uusia tavoitteita. (Ympäristöhallinto 2013.) Auditoinnilla arvioidaan organisaation laadunhallinnan kriteerien täyttyminen. Sen voi tehdä ulkopuolinen ja puolueeton taho, jokin sidosryhmä kuten asiakas tai organisaatio itse, jolloin puhutaan sisäisestä auditoinnista. (Laatukeskus Excellence Finland 2015.)

7.1 Ekokompassi tapahtuma -sertifikaatti

Suomessa pääkaupunkiseudulla toimii Ekokompassi-sertifikaatti, jonka taustalla ovat Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL ja Helen (ent. Helsingin

Energia). Ekokompassilla on sertifikaatit tapahtumille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille. Ekokompassi perustuu vastaaviin pohjoismaisiin ympäristöjärjestelmiin ja kansainvälisiin ympäristöjohtamisen standardeihin. (Ekokompassi 2015d.)

Ekokompassi tapahtuma -sertifikaatin tarkoitus on kertoa tapahtuman sitoutumisesta toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Ympäristöohjelma laaditaan yhdessä tapahtumaa järjestävien kanssa ja sillä suunnitellaan konkreettisten toimenpiteiden toteuttaminen. Oleellista on toiminnan kehittäminen ja tapahtuma päivittää ympäristöohjelman ja raportoi toteutumisesta vuosittain. (Ekokompassi 2015c.)

Ekokompassi tapahtuma -sertifikaatin prosessi alkaa alkukartoituksesta, jossa selvitetään tapahtuman nykytilanne. Alkutilanteen pohjalta suunnitellaan tavoitteet ja toimenpiteet. Tapahtuman koosta riippuen vähintään yksi henkilö käy Ekokompassin koulutuksen, minkä jälkeen koulutetut henkilöt kouluttavat tapahtuman muut järjestäjät. Tapahtuman ympäristövaikutukset arvioidaan ja sen pohjalta laaditaan ympäristöohjelma, johon kirjataan konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristöohjelmaa noudatetaan puolesta vuodesta vuoteen, jonka jälkeen tapahtuu auditointi. Auditointiin valmistautumiseen kuuluu etenemisen raportointi. Kun auditointi läpäistään, tapahtumalle myönnetään sertifikaatti ja Ekokompassi tapahtuma -merkin käyttöoikeus, jotka ovat voimassa kolme vuotta. Järjestelmä auditoidaan kolmen vuoden välein ja välivuosina raportoidaan työn etenemisestä sekä päivitetään ympäristöohjelma. (Ekokompassi 2015b.)

Ekokompassi tapahtuma -hankkeessa laajennetaan Ekokompassi tapahtuma -sertifikaattia pääkaupunkiseudun ulkopuolelle vuosina 2015–2017. Hankkeessa järjestelmä toteutetaan vähintään viidelletoista tapahtumalle ja sille luodaan ja pilotoidaan yhteistyökumppanien kanssa lisäpalveluita. Hankkeen tavoitteena on myös edistää Ekokompassi-järjestelmän tunnettavuutta Suomessa ja kansainvälisesti sekä nostaa esiin Suomen brändiä vastuullisena tapahtumien järjestämismaana. (Ekokompassi 2015a.) Ekokompassi-palvelua ollaan muutenkin laajentamassa laajemmalle alueelle Suomessa (Ekokompassi 2015e).

7.2 ISO 20121 -standardi

International Organization for Standardization eli ISO on kansainvälinen ja itsenäinen standardisoimisjärjestö (ISO 2015a). Sen standardi ISO 14001 on maailman tunnetuin ympäristöjärjestelmämalli (Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015a). Vuonna 2012 ISO julkaisi uuden ympäristöön liittyvän standardin eli ISO 20121:n joka kehitettiin kestävien tapahtumien hallintaan. ISO 20121, koko nimeltään ”ISO 20121:2012, Event sustainability management systems – Requirements with guidance for use”, kehitettiin tapahtumatoimialalta tapahtumatoimialalle ja sen kehittämiseen osallistui yli 30 eri valtioiden edustajaa ja yhteistyökumppania. (Frost 2012.)

Standardia voidaan soveltaa erikokoisiin tapahtumiin. Se tarjoaa viitekehyksen tapahtuman potentiaalisten negatiivisten ympäristövaikutusten sekä sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten tunnistamiseen. Sen avulla poistetaan ja pienennetään negatiivisia vaikutuksia ja saavutetaan positiivisia vaikutuksia parannetun suunnittelun ja prosessien kautta. (Frost 2012.)

ISO ei tee itse sertifiointeja, vaan niitä tekevät erilliset sertifiointilaitokset (ISO 2015b). Jos organisaatio haluaa todistaa täyttävänsä standardin vaatimukset, se voi hakea itsenäistä sertifiointia ISO 20121 -standardille (ISO 20121 2015). Suomessa ISO 20121 -standardin voi hankkia Suomen Standardisoimisliitolta (Työ- ja elinkeinoministeriö 2012, 1). Sertifiointeja tekee ainakin tarkastus-, verifiointi-, testaus- ja sertifiointiyritys SGS Suomi (SGS 2015).

Sertifiointiprosessin aikana sertifioija tarkastaa organisaation johtamisjärjestelmän ja haastattelee avainhenkilöitä selvittääkseen, että järjestelmä on suunniteltu yhdenmukaiseksi ISO 20121 -standardin kanssa ja se toimii tehokkaasti. Tuloksista täytyy näkyä, että tapahtuman kestävyys hallintajärjestelmä on kiinteä osa tapahtuman hallintaprosessia, eikä vain päälle liimattu osio. Jos ongelmia ei ilmene organisaatiolle myönnetään sertifikaatti standardin noudattamisesta. (ISO 20121 2015.)

8 LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

Haastattelujen luotettavuuteen voivat vaikuttaa mahdolliset johdattelevat kysymykset. Kysymykset olivat pääasiassa neutraaleja, mutta tapahtumajärjestämiseen liittyvistä ongelmista kysyttäessä kysymys sisälsi olettamuksen, että ongelmia on ollut. Työssä on tuotu selkeästi ilmi mitkä asiat ovat haastateltavien näkemymiä. Nämä eivät välttämättä ole yksi ainoa totuus, vaan kertovat esimerkkejä haastateltavien tapahtumajärjestämiseen liittyvistä kokemuksista.

Tutkimusmenetelmänä haastattelu toimi tässä työssä hyvin. Vaikka haastateltavia oli suhteellisen vähän, valikoituneet haastateltavat osoittautuivat tutkimuksen kannalta hyödyllisiksi. Haastateltavat osasivat kuvailla nykyistä toimintaa ja sen ongelmakohtia sekä kertoa kehitysideoita. Kirjallisuuslähteenä työssä käytettiin pääasiassa tapahtumasuunnittelua käsitteleviä teoksia, viranomaisohjeistuksia sekä lakeja ja asetuksia, koska tapahtumasuunnittelusta ei löytynyt relevantteja tutkimuksia.

Reliabiliteetti eli pysyvyys on kvalitatiivisen tutkimuksen kannalta hankalasti mitattavissa. Haastattelujen vastaukset voivat olla erilaisia vaikka haastattelu toistettaisiin teknisesti samanlaisena, koska ihmiset voivat muistaa ja ottaa esille eri asioita eri hetkinä. Työn kirjallisuuteen pohjautuvien osioiden pysyvyyttä voi heikentää esimerkiksi se, että lainsäädäntöä voidaan muuttaa.

Opinnäytetyössä haastateltiin yhteensä viittä Suomen luonnonsuojeluliiton vapaaehtoista ja henkilökunnan jäsentä. Otanta oli melko suppea, koska opinnäytetyötä suunnitellessa tultiin siihen tulokseen, että laadulliset haastattelut muutamalta aktiivilta toimivat tässä työssä paremmin kuin laajemmin toteutettava kysely. Kysely ei olisi välttämättä saanut riittävän laajaa vastaajapohjaa ja siksi kvalitatiivisuus koettiin kvantitatiivisuutta tärkeämmäksi. Haastateltavista yksi oli keskustoimiston työntekijä, yksi piirin työntekijä ja kolme yhdistysten vapaaehtoisia. Haastateltavien epätasainen jakauma perustui siihen, että yhdistykset järjestävät eniten tapahtumia. Yhdistysten toimijat ovat vapaaehtoisuuden vuoksi usein

vaihtuvia ja monet tulevat mukaan tietämättä tapahtumien järjestämisestä entuudestaan.

Alun perin ideana haastateltavien valinnassa oli, että piireistä Varsinais-Suomi ja yhdistyksistä Turku toimivat esimerkkeinä. Vantaan yhdistyksen aktiivin haastatteluun päädyttiin myöhemmin siksi, että Turun yhdistyksellä on melko paljon aktiiveja ja haluttiin ottaa mukaan näkökulma sellaisesta yhdistyksestä, jossa toimijoita on vähän. Varsinais-Suomen piirin aluepäällikön Hannu Klemolan vastaukset koettiin riittävän tyhjentäväksi, koska hän osasi kertoa myös muiden piirien asioista. Tästä syystä muiden piirien työntekijöiden haastatteluja ei tehty.

Haastatteluista olisi voinut saada vielä enemmän käyttökelpoista materiaalia, jos esitettäviä kysymyksiä olisi mietitty etukäteen enemmän ja mahdollisesti tehty esitestaus haastattelukysymyksille. Työn aihepiiriin olisi voinut paneutua vielä lisää ennen haastatteluihin ryhtymistä. Etenkin ensimmäisenä tehty vapaaehtoistyön koordinaattorin haastattelu tehtiin varhaisessa vaiheessa aiheeseen syvennymiseen nähden. Kasvokkain tehtyjen haastatteluiden nauhoittaminen oli hyvä ratkaisu haastattelun luotattavien tulosten tulkinnan kannalta.

Suomen luonnonsuojeluliiton nuorisojärjestön Luonto-Liiton näkemystä ei työssä käsitelty ollenkaan, koska toimeksiannossa ei ollut puhetta Luonto-Liitosta. Laajemmassa työssä myös Luonto-Liiton aktiiveja olisi voitu ottaa haastateltaviksi. Keskustoimiston työntekijöistä olisi voitu haastatella useampaa, mutta koin yhdistykset ja piirit ensisijaisiksi oppaan kohderyhmiksi, sillä niissä järjestetään enemmän tapahtumia. Laajemmassa työssä haastattelujen pohjalta olisi voitu tehdä isommalle joukolle tarkoitettu kysely.

9 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoite oli tuottaa Suomen luonnonsuojeluliitolle ympäristöaiheisen tapahtuman järjestäjän opas ja selvittää raportissa tapahtumasuunnitteluprosessia ja etenkin siihen liittyviä ympäristönäkökulmia. Opinnäytetyö kuvaa tapahtumasuunnittelua ideoinnista jälkimarkkinointiin ja esittelee tapahtumiin liittyvää lainsäädäntöä. Lisänäkökulmana työssä on tapahtumien ympäristösertifiointi, joka ei liity jokaisen tapahtuman suunnitteluun, mutta on hyvä keino etenkin suurille tapahtumille todistaa tapahtuman ympäristövaikutusten huomiointi. Sertifiointi tai standardin noudattaminen on myös yksi tapa käynnistää tapahtuman ympäristöajattelu.

Oppaan muodoksi päädyttiin ehdottaa PDF-tiedostoa Suomen luonnonsuojeluliiton verkkosivuille tai Yhdistysnettiin. Sähköisen opas koettiin ensisijaisena, koska se on tulostettua versiota ekologisempi vaihtoehto ja todennäköisimmin palvelee laajempaa käyttäjäkuntaa. PDF-muotoisen oppaan saa helposti halutessaan myös tulostettua, joten se ei sulje paperiversiota pois. Oppaaseen tehdään yksi tai useampi lyhyt tulostettava muistilista, jota voi käyttää nopeaan tilanteen tarkasteluun. Oman erillisen verkkosivun luominen nähtiin työläänä vaihtoehtona siitä saavutettaviin hyötyihin nähden. Lopulliset päätökset oppaan muodon ja jakelutavan suhteen tekee liiton henkilöstö.

Opas on opinnäytetyön viimeistelyvaiheessa kesken, joten sen sisältö mukautuu vielä hieman. Sisällössä otettiin huomioon haastateltavien toiveet ja käsiteltiin haastateltavien esille tuomia teemoja. Esimerkiksi melkein kaikki haastateltavat ottivat oppaan sisällöstä puhuttaessa esille sen, että tekstissä tulee korostaa, että tapahtumien järjestäminen on mukavaa. Taulukossa 2 on tiivistelmä haastattelujen tuloksista.

Taulukko 2. Tiivistelmä haastateltujen vastauksista oleellisimpiin käsiteltyihin teemoihin liittyen.

Teema	Tiivistelmä vastauksista
Ongelmat tapahtumiin liittyen	<ul style="list-style-type: none"> • Puutteellinen tiedotus • Toimijoiden vaihtuvuus ja siihen liittyvä huono tiedonkulku • Aktiivien pieni määrä • Odottamattomat tilanteet, kuten peruutukset tai sää
Tapahtumien onnistumiskijöitä	<ul style="list-style-type: none"> • Kävijät kokevat helposti lähestyttäväksi • Kävijöiden kiinnostuksen herättäminen • Uusien jäsenien tai aktiivien saaminen mukaan toimintaan
Toiveet oppaan muodosta	<ul style="list-style-type: none"> • PDF-tiedosto • Verkkosivu • Paperinen opas • Tulostettavat muistilistat
Toiveet oppaan sisällöstä	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustoimiston vapaaehtoisille tarjoaman tuen avaaminen • Hyvän hengen ja hauskanpitämisen korostaminen • Esimerkit retkimainoksista • Kannustava ote • Tapahtumiin liittyvä lainsäädäntö

Työstä jätettiin tarkoituksella pois esimerkiksi energian- ja vedensäästön perusteellinen käsittely, koska aiheista löydetyt ohjeistukset olivat luonnonsuojeluhenkistä kohderyhmää ajatellen liian pintapuoleisia. Tärkeämmäksi koettiin keskittyminen sellaisiin ympäristönäkökuumiin, joihin esimerkiksi liittyy lainsäädäntöä ja siksi ne eivät ole niin yksinkertaisia, toisin kuin esimerkiksi ohjeistus suosia vähän

energiaa kuluttavaa elektroniikkaa. Tavoitteena oli tehdä juuri Suomen luonnon-suojeluliiton aktiivien kannalta mahdollisimman hyödyllinen opas.

Toimeksiantajan edustajalta saatujen kommenttien perusteella työn tuloksena syntynyt opas vastaa kohderyhmän tarpeita. Haasteellisimmalta haastateltavien toiveiden huomioimisessa tuntui tapahtumajärjestämisen hauskuuden ja helpouden korostaminen olematta teennäisen kuuloinen ja yksinkertaistamatta liikaa. Tapahtumajärjestämisen elinkaari saatiin havainnollistettua kirjoittajan mielestä onnistuneesti. Tutkimusta on hankala verrata aiempiin, koska vertailukelpoisia tutkimuksia ei löytynyt.

Jatkotutkimuksena tälle opinnäytetyölle voisi olla oppaan käyttöönoton seuraaminen esimerkiksi tekemällä yhdistyksille ja piireille kysely oppaan hyödyntämisestä tapahtumasuunnittelussa. Saatujen vastausten perusteella opasta voitaisiin tarvittaessa päivittää. Ajan kuluessa oppaalle tulee väistämättä päivitystarvetta esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa ja viestintäkanavien kehittyessä. Samaa aihetta voitaisiin tutkia keskittyen esimerkiksi pelkästään tapahtumamarkkinointi- tai jäsenhankintanäkökulmaan. Toinen mahdollinen tutkimusaihe olisi ympäristöaiheisten tapahtumien kävijöiden tutkiminen ja heidän kiinnostusten ja toiveiden kartoittaminen.

LÄHTEET

- Alijoki, T. 2015. Pulahdus 2015. Viitattu 16.10.2015 https://prezi.com/qsnvt8simra/pulahdus-2015/?utm_campaign=share&utm_medium=copy.
- Dávid, L. 2009. Environmental Impacts of Events. Raj, R. & Musgrave, J. (editors) Event Management and Sustainability. Wallingford: CABI Publishing.
- Dawson, R. & Bassett, D. 2015. Event Planning and Management: A Practical Handbook for PR and Events Professionals. London: Kogan Page Publishers.
- Ekokompassi 2015a. Ekokompassi tapahtuma -hanke 2015 – 2017. Viitattu 1.11.2015 <http://www.ekokompassi.fi/tapahtumat/ekokompassi-tapahtuma-hanke-2015-2017/>.
- Ekokompassi 2015b. Ekokompassi tapahtuma -järjestelmän toteuttaminen. Viitattu 1.11.2015 <http://www.ekokompassi.fi/tapahtumat/rakentaminen-ja-yllapito/>.
- Ekokompassi 2015c. Ekokompassi tapahtumille. Viitattu 1.11.2015 <http://www.ekokompassi.fi/tapahtumat/>.
- Ekokompassi 2015d. Pk-yrityksille ja tapahtumille sopiva ympäristöjärjestelmä. Viitattu 1.11.2015 <http://www.ekokompassi.fi/mika-ekokompassi/>.
- Ekokompassi 2015e. Usein kysytyt kysymykset. Viitattu 1.11.2015 <http://www.ekokompassi.fi/yritykset/ukk/>.
- Elintarvikelaki 13.1.2006/23.
- ELY-keskus 2013. Tilapäiset opasteet. Viitattu 21.6.2015 <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/tilapaiset-opasteet#.VYbH-HsproA>.
- Evira 2012. Ulkomyyntiohje.
- Evira 2015. Usein kysyttyä elintarvikehuoneistoista. Viitattu 11.10.2015 <http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus+ja+myynti/elintarvikehuoneistot+/usein+kysyttya/>.
- Frost, R. 2012. New ISO 20121 standard for sustainable events management. Viitattu 1.11.2015 <http://www.iso.org/iso/news.htm?refid=Ref1598>.
- Getz, D. 2007. Event Studies: Theory, research and policy for planned events. Amsterdam: Elsevier.
- Greenin Events 2015. Työkaluja tapahtumatuottajille. Viitattu 21.6.2015 <http://www.greeningevents.fi/tyokaluja-jarjestajille/>.
- Heldman, K. 2011. Project Management JumpStart. Third edition. Indianapolis: Wiley Publishing.
- Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2014. Siisti tapahtuma! Ympäristöopas tapahtumajärjestäjille.
- Hirsjärvi S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. 19., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Holmes, K.; Hughes, M.; Mair, J. & Carlsen, J. 2015. Events and Sustainability. London: Routledge.

Holmgren, M. 2011. Painless and Effective Event Planning: Let's Get This Party Started! Rodriguez Heyman, D. (editor) Nonprofit Management 101: A Complete and Practical Guide for Leaders and Professionals. First edition. San Francisco: John Wiley & Sons.

ISO 20121 2015. Welcome to the ISO 20121 Web Site. Viitattu 1.11.2015 <http://www.iso20121.org/>.

ISO 2015a. About ISO. Viitattu 1.11.2015 <http://www.iso.org/iso/home/about.htm>.

ISO 2015b. Certification. Viitattu 1.11.2015 <http://www.iso.org/iso/home/standards/certification.htm>.

Jätelaki 646/2011.

Kokoontumislaki 22.4.1999/530.

Kotimaisten kielten keskus 2015. Sanapöimintoja vuodelta 2012. Viitattu 17.10.2015 http://www.kotus.fi/sanakirjat/kielitoimiston_sanakirja/uudet_sanat/vuoden_sanapöiminnot/2012.

Laatukeskus Excellence Finland 2015. Auditointi. Viitattu 1.11.2015 <http://www.laatukeskus.fi/palvelut-asiantuntijapalvelut/auditointi>.

Lampinen, J. 2011. Ekologisen ja turvallisen yleisötilaisuuden järjestäjän opas. Pori: Suomen Ympäristö- ja Terveysalan Kustannus Oy.

Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895.

Pelastuslaki 29.4.2011/379.

Poliisi 2013. Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä.

Poliisi 2015. Ilmoitus yleisötilaisuudesta. Viitattu 14.6.2015 https://www.poliisi.fi/luvat/ilmoitus_yleisötilaisuudesta.

Richman, L. 2006. Improving Your Project Management Skills. New York: AMACOM.

Rohrs, J. 2014. AUDIENCE : Marketing in the Age of Subscribers, Fans and Followers. San Francisco: John Wiley & Sons.

SEY Savonlinna ry 2015. Eläimet ja ympäristö. Viitattu 2.11.2015 <http://savonlinna.sey.fi/elainsuojelu/elaimet-ja-ymparisto>.

SGS 2015. ISO 20121 – vastuulliset tapahtumat. Viitattu 9.11.2015 <http://www.sgs.fi/fi-FI/Sustainability/Management-and-Compliance/Organization-and-Events/ISO-20121-Sustainable-Events.aspx>.

Sirviö, M. 2006. Yleisötapahtumien ympäristöehdot. Viitattu 5.10.2015 <http://www.hel.fi/hel2/hkr/ehdot/>.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009.

SLL 2015a. Historia. Viitattu 8.11.2015 <http://www.sll.fi/jarjesto/historia>.

SLL 2015b. Logot. Viitattu 15.11.2015 <http://www.sll.fi/site-actions/medialle/logot>.

SLL 2015c. Organisaatio. Viitattu 8.11.2015 <http://www.sll.fi/jarjesto/organisaatio>.

SLL 2015d. Pulahdus 2015. Viitattu 6.9.2015 <http://www.sll.fi/mita-sina-voit-tehda/tule-mukaan-toimintaan/pulahdus>.

SLL2015e. Tietoa liitosta. Viitattu 8.11.2015 <http://www.sll.fi/jarjesto/tietoa>.

SLL 2015f. Toiminnan arvot ja tavoitteet. Viitattu 8.11.2015 <http://www.sll.fi/jarjesto/toiminnan-arvot-ja-tavoitteet>.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015a. ISO 14001 – maailman tunnetuin ympäristöjärjestelmämalli. Viitattu 1.11.2015 http://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/tuotteet_valokeilassa/iso_14000_ymparistojohtaminen/ymparistojarjestelma.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015b. Standardi on yhteinen ratkaisu yleiseen ongelmaan. Viitattu 28.10.2015 http://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/standardi_tutuksi.

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry 2015c. Usein kysyttyä. Viitattu 28.10.2015 http://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/usein_kysyttya.

Suomen ympäristökeskus 2013. Plankton voi syödä ja siirtää mikrokokoista roskaa meren ravintoverkossa. Viitattu 2.11.2015 http://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Itameren_vesistojen_ja_vesivarojen_kestava_kaytto/Plankton_voi_syoda_ja_siirtaa_mikrokoko%2827528%29.

Teosto 2015a. Hinnastot. Viitattu 28.10.2015 <https://www.teosto.fi/kayttajat/hinnastot/181>.

Teosto 2015b. Tapahtumalupa musiikinkäyttöön. Viitattu 14.6.2015 <http://www.teosto.fi/teosto/artikkelit/tapahtumalupa-1>.

Teosto 2015c. Tapahtumiin tarvittava lupa. Viitattu 14.6.2015 <https://www.teosto.fi/kayttajat/tarvitsenko-luvan/tapahtumat-festivaalit-konsertit-muut>.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2012. TEM matkailun uutiskirje 07/2012, 1.

University of Minnesota. Goal setting. Viitattu 14.10.2015 <https://sua.umn.edu/groups/out-reach/planning/>.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2014. Tapahtuma on tilaisuus - tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 4. uudistettu painos. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Valtari, M. 2013. Tapahtumajärjestäjän some-muistilista. Viitattu 16.10.2015 <http://someco.fi/blogi/tapahtumajarjestajan-some-muistilista/>.

Ympäristöhallinto 2013. Ympäristöjärjestelmät ja johtaminen. Viitattu 1.11.2015 http://www.ymparisto.fi/fi-fi/kulutus_ja_tuotanto/Ymparistojarjestelmat_ja_johtaminen.

Ympäristönsuojelulaki 527/2014.